SOPOT
ul. Armii Czerwonej 101
Wyższa Szkoła Handlu Morskiego

REDAKCJA: Warszawa, ul. Marszałkowska 3/5. Telefony: Red. nacz. 424-75, redakcji — 424-76.
ADMINISTRACJA: (dział prenumeraty): Warszawa, Pl. Trzech Krzyży 16. Prenumerata miesięczna pocztą kosztuje 135 zł. tel. 8-10-26.
WYDAWCA: Spółdzielnia Wydawniczo - Oświatowa „Czytelnik", Warszawa, ulica Wiejska nr 12

Cena 5 zł

RZECZPOSPOLITA

DZIENNIK POLITYCZNO - GOSPODARCZY

Rok VI — WARSZAWA, PIĄTEK 13 MAJA 1949 ROKU — Nr. 129 (1695)

BIBLIOTEKA WYŻSZEJ SZKOŁY HANDLOWEJ

DZIS W NUMERZE

Dewaluacja — w czyim interesie? str. 2
Program Roku Puszkinowskiego str. 3
Szybciej, lepiej i wygodniej str. 3

O godzinie 0.01 zniesiono ograniczenia między Berlinem a strefami zachodnimi

Dalsze ułatwienia komunikacyjne w strefie radzieckiej

BERLIN, 11. 5. (PAP). — W czwartek o godz. 0.01 weszły w życie zarządzenia o zniesieniu ograniczeń komunikacyjno-handlowych w ruchu między Berlinem a strefami zachodnimi, jak również ograniczeń międzysektorowych wprowadzonych w życie po 1 marca ub. r.

Przed północą poczyniono już wszystkie potrzebne przygotowania techniczne. Szczególnie ożywiony ruch panuje w leżącym nad linią demarkacyjną mieście strefy brytyjskiej Helmstedt. Odbyła się tam ostatnia przed zniesieniem ograniczeń konferencja między przedstawicielami władz okupacyjnych trzech mocarstw zachodnich a oficerami radzieckimi. W Brunświku stoi 11 pociągów towarowych z węglem, mających wyjechać do Berlina.

Agencja ADN donosi o dalszych ułatwieniach, wprowadzonych przez władze radzieckie w dziedzinie komunikacji i transportu na obszarze strefy wschodniej Niemiec.

Tak więc osoby podróżujące w sprawach handlowych będą mogły przekraczać linię demarkacyjną strefy radzieckiej na podstawie zwykłych paszportów międzynarodowych i świadectw firm zachodnio-niemieckich przez które zostaną delegowani do strefy radzieckiej. Zarządzenie radzieckie zmierza wyraźnie do ułatwienia wymiany handlowej między strefami zachodnimi a strefą wschodnią.

Dyrektor dróg wodnych strefy radzieckiej oświadczył, że drogi te znajdują się w należytym stanie i nawigacja może odbywać się bez żadnych przeszkód.

Międzystrefowy ruch autobusowy wznowiony zostanie z dniem 12 maja w następujących kierunkach: 1) Berlin — Hanower, 2) Berlin — Hamburg, 3) Schwerin — Lubeka, 4) Weimar — Goetingen, 5) Koburg — Weimar, 6) Hof — Weimar i 7) Eisenach — Kassel.

Wszystkie stacje obsługi technicznej wzdłuż autostrady Berlin-Helmstedt doprowadzono do porządku, a stacje benzynowe zaopatrzono obficie w materiały pędne.

Z dniem 12 maja na trasie tej, po której będzie odbywał się główny ruch samochodów, między Berlinem i Niemcami Zachodnimi, pojawią się znowu napisy w 4-ch językach.

Sprawa kolportażu prasy w Berlinie

BERLIN, 11.5. (PAP). Władze radzieckie wydały zarządzenie, zgodnie z którym, poczynając od dnia 12 maja, dzienniki ukazujące się w zachodnich sektorach Berlina, mogą być kolportowane w sektorze radzieckim.

Zarządzenie przewiduje jednak, że kolportaż prasy zachodnio-niemieckiej będzie odbywał się w sektorze radzieckim w tym wypadku, jeśli władze sektorów zachodnich wydadzą podobne zarządzenie w stosunku do prasy ukazującej się w sektorze wschodnim.

Konferencja z przedstawicielami Niemieckiej Rady Ludowej

BERLIN, 11.5. (PAP). 11 bm. w gmachu Niemieckiej Rady Ludowej odbyła się konferencja prasowa z udziałem przewodniczącego Rady — Nuschke i członków Kastnera i Ulbrychta.

Nuschke stwierdził, że Rada Ludowa dążyła i będzie dążyć do zjednoczenia wszystkich Niemców na zasadach demokratycznych. Dotychczas we próby nie doprowadziły do pożądanych wyników ze względu na opór reakcyjnych przywódców niemieckich. Postulaty społeczeństwa niemieckiego w obliczu konferencji paryskiej wyrazi trzeci niemiecki Kongres Ludowy.

Kastner poruszył sprawę konstytucji, opracowanej przez Radę Ludową, stwierdzając, że projekt ten stanowi podstawę do dyskusji w skali ogólno-niemieckiej, gdyż w odróżnieniu od separatystycznej konstytucji, uchwalonej w Bonn, jest obliczony na całe Niemcy.

Ulbrycht zreferował sprawy gospodarcze, podkreślając, że zniesienie ograniczeń komunikacyjnych stworzy szerokie możliwości przywrócenia stosunków gospodarczych nie tylko między strefą wschodnią i strefami zachodnimi Niemiec, lecz również między strefami zachodnimi i krajami Europy Wschodniej.

Mówca ujawnił, że kilka grup przedsiębiorców z Niemiec Zachodnich zwróciło się do odpowiednich czynników niemieckich w strefie wschodniej z prośbą o poinformowanie ich co do możliwości nawiązania kontaktów handlowych z krajami Europy Wschodniej, przede wszystkim zaś z Polską i Czechosłowacją.

*

BERLIN, 11. 5. (PAP). Niemiecka Rada Ludowa wystosowała w dniu 11 maja depeszę do zachodnio-niemieckich partii politycznych, związków zawodowych, zrzeszeń młodzieżowych, organizacyj społecznych, zwiazków chłopskich i organizacyj kobiecych.

W depeszy tej Rada Ludowa ponawia propozycję wysłania delegacji do Brunświku lub do jakiejkolwiek innej miejscowości w celu omówienia z przedstawicielami strefy zachodniej kroków, które należy podjąć dla urzeczywistnienia jedności Niemiec i opracowania ogólno-niemieckiego memorandum, które ma być przekazane konferencji paryskiej.

Clay się spieszy

BERLIN, 11.5. (PAP). Podano tu urzędowo do wiadomości, że 12 maja we Frankfurcie n/Menem odbędzie się spotkanie trzech gubernatorów stref zachodnich. Gubernatorzy mają zatwierdzić w czasie tego spotkania separatystyczną konstytucję zachodnio-niemiecką.

Twierdzi się, że generał Clay dąży za wszelką cenę do tego, aby zatwierdzenie konstytucji zachodnio-niemieckiej nastąpiło jeszcze przed zwołaniem konferencji paryskiej.

Gen. Koenig nie uznaje wydziału tymczasowego

BERLIN, 11.5. (PAP). Z Frankfurtu donoszą, iż gen. Koenig oświadczył, że nie uzna legalności tworzonego przez „radę parlamentarną" w Bonn tzw. wydziału tymczasowego, który miałby stanowić prowizoryczny rząd Niemiec Zachodnich.

Koenig wyraził opinię, że „utworzenie rządu zachodnio-niemieckiego w okresie przejściowym byłoby sprzeczne z postanowieniami trzech mocarstw, które zapadły w Londynie".

250 dziennikarzy przybywa do Berlina

BERLIN, 11.5. (PAP). W związku ze zniesieniem ograniczeń transportowych w Berlinie oczekiwany jest przyjazd około 250 dziennikarzy, reprezentujących prasę całego świata.

Jak oświadczył dyrektor amerykańskiej centrali prasowej w Niemczech Cooleman, będzie to największy zjazd dziennikarzy do Berlina od czasu konferencji poczdamskiej.

USA chcą już wysłać ambasadora do Madrytu

NOWY JORK, 11. 5. (PAP). Mimo iż sprawa Hiszpanii nie została jeszcze definitywnie załatwiona przez Zgromadzenie Generalne Narodów Zjednoczonych, w senacie USA odbyła się dyskusja w kwestii wysłania przedstawicieli dyplomatycznych do Madrytu.

Przywódca demokratów w senacie Connelly oświadczył, iż „nie widzi przeszkód, dla których Stany Zjednoczone nie miały by wysłać ambasadora do Hiszpanii".

Senator Mc Carran wyraził opinię, że „Hiszpania powinna być również włączona do paktu północno-atlantyckiego".

Wykrętne stanowisko Achesona

WASZYNGTON, 11. 5. (PAP). Sekretarz stanu Acheson oświadczył, że intencją polityki amerykańskiej jest „próbowanie wprowadzenia Hiszpanii z powrotem do rodziny zachodnio-europejskiej". Równocześnie jednak Acheoson zapowiedział, że Stany Zjednoczone powstrzymają się od głosowania w ONZ nad rezolucją w sprawie przywrócenia pełnych stosunków dyplomatycznych z Hiszpanią.

Presja USA i Anglii na Danię i Norwegię

LAKE SUCCESS, 11. 5. (PAP). W kuluarach Zgromadzenia Generalnego ONZ twierdzi się, że delegacje USA i Wielkiej Brytanii wzmagają presje na Danię i Norwegię, aby zmusić je do zmiany stanowiska w kwestii Hiszpanii frankistowskiej. Państwa te głosowały bowiem przeciwko rezolucji unieważniającej poprzednie uchwały ONZ.

Rezolucja ta została uchwalona większością 25 głosów przeciwko 16 przy 16 wstrzymujących się i 1 nieobecnym. W razie ,gdyby taki stosunek głosów utrzymał się również na sesji plenarnej, rezolucja upadłaby, gdyż dla jej potwierdzenia na plenarnym posiedzeniu ONZ potrzeba 2/3 głosów.

W związku z tym przedstawiciele brytyjscy i amerykańscy usiłują skłonić delegatów niektórych państw, przede wszystkim zaś Danii i Norwegii, aby wstrzymali się od głosowania na sesji plenarnej.

Komitet Honorowy Uczczenia 150 rocznicy Urodzin Puszkina

Na czele Komitetu Honorowego Uczczenia 150-ej Rocznicy Urodzin Aleksandra Puszkina stanął jako przewodniczący Marszałek Wł. Kowalski.

W skład Prezydium Komitetu Honorowego wchodzą: Prezes Rady Ministrów Józef Cyrankiewicz i wicepremier Aleksander Zawadzki.

Funkcje członków Prezydium przyjęli ponadto: prezes N.I.K. Franciszek Jóźwiak (Witold), przewodniczący Komitetu Słowiańskiego w Polsce i wicemarszałek Sejmu Wacław Barcikowski, min. Spr. Zagr. Zygmunt Modzelewski, prezes T.P.P.-R. i min. Sprawiedliwości Henryk Świątkowski, min. Oświaty Stanisław Skrzeszewski, min. Kultury i Sztuki Stefan Dybowski, podsekretarz stanu w Prez. Rady Ministrów Jakub Berman i I wicemin. Obrony Narodowej — gen. bryg. Edward Ochab.

W skład członków Komitetu Honorowego wchodzą najwybitniejsi przedstawiciele sztuki i nauki, działacze polityczni i społeczni oraz przedstawiciele świata pracy.

*

MOSKWA, 11. 5. (PAP). Dzienniki radzieckie zamieszczają obszerne sprawozdanie z uroczystej akademii, poświęconej 150 rocznicy urodzin wielkiego poety rosyjskiego Puszkina, która odbyła się w Warszawie.

Jednocześnie prasa donosi o utworzeniu komitetu jubileuszowego pod protektoratem prezydenta Bieruta,

Zmiana środka zapobiegawczego w śledztwie w sprawie ks. Kaczyńskiego

Jak się dowiaduje Polska Agencja Prasowa, Naczelna Prokuratura Wojskowa, prowadząca od sierpnia 1948 r. śledztwo w sprawie księdza Zygmunta Kaczyńskiego o przynależność do organizacji antypaństwowej i działalność na szkodę państwa, postanowiła w toku śledztwa zastosować wobec ks. Kaczyńskiego areszt, jako środek prewencyjny.

Kronika polityczna

POSEŁ MEKSYKU ZŁOŻYŁ WIENIEC NA GROBIE NIEZNANEGO ŻOŁNIERZA

W środę 11 bm. poseł Meksyku w Warszawie p. Ernesto Hidalgo złożył wieniec na Grobie Nieznanego Żołnierza.

Przed konferencją Wielkiej Czwórki

NOWY JORK, 11.5. (PAP). Podano tu do wiadomości, iż odbyło się spotkanie sekretarza stanu Achesona z przywódcami republikanów i demokratów w senacie Vandenbergiem i Connallym. W czasie spotkania omawiane były sprawy, związane ze zbliżającą się konferencją ministrów spraw zagranicznych wielkich mocarstw.

W skład delegacji amerykańskiej na konferencję ministrów spraw zagranicznych 4 mocarstw w Paryżu wchodzą: min. Acheson (przewodniczący), dr Jessup i Robert Murphy (członkowie) oraz John Foster Mulles i Charles Bohlen (doradcy).

Rezolucja parlamentu północnej Westfalii

LONDYN, 11.5. (PAP). Z Duesseldorfu donoszą, że parlament północnej Westfalii — Nadrenii uchwalił rezolucję, domagającą się wycofania wojsk okupacyjnych z Niemiec.

Rezolucja wita konferencję przedstawicieli 4 mocarstw i wyraża nadzieję, że jej wynikiem będzie odbudowa jedności Niemiec.

Rezolucja ta spotkała się z ostrą krytyką zachodnich władz okupacyjnych i zaalarmowała czynniki dyplomatyczne.

Bonn — stolicą państwa zachodnio-niemieckiego

BERLIN, 11.5. (PAP). — Tzw. Rada Parlamentarna na nocnym wtorkowym posiedzeniu zatwierdziła Bonn, jako stolicę kadłubowego państwa zachodnio-niemieckiego. Wniosek, przewidujący Frankfurt na siedzibę „rządu" zachodnio - niemieckiego nie uzyskał większości głosów.

Na tym samym posiedzeniu 36 głosami przeciwko 29 Rada parlamentarna uchwaliła w trzecim czytaniu ordynację wyborczą, ustalającą zasady wyboru parlamentu federalnego i prezydenta Niemiec zachodnich.

BERLIN, 11.5. (PAP). Uchwalony przez „radę parlamentarną" projekt „konstytucji" zachodnio - niemieckiej składa się z 9-ciu części i 146 artykułów.

Z analizy tego projektu wynika, że autorzy jego zerwali całkowicie z zasadami Poczdamu i wprowadzili artykuły, zmierzające wyraźnie do remilitaryzacji Niemiec.

Nowa ankieta-konkurs

„RZECZYPOSPOLITEJ"

„Czym chciałbym zostać po ukończeniu szkoły?"

Szczegóły wkrótce

28 Kongres socjalistów włoskich

RZYM, 11. 5. (PAP). 11 bm. rozpoczął się we Florencji 28-my Kongres Włoskiej Partii Socjalistycznej.

W Kongresie bierze udział 800 delegatów, reprezentujących 90 prowincjonalnych organizacji partii.

„Unita", witając Kongres wyraża życzenie, aby przyczynił się on do wzmocnienia jedności klasy robotniczej i do zwycięstwa ideałów sprawiedliwości, wolności i pokoju.

Nowe dochodzenia w sprawie Cippico

RZYM, 11. 5. (PAP. Po kilkudniowej przerwie został wznowiony proces przeciwko b. prałatowi Cippico, oskarżonemu o milionowe oszustwa i handel walutami.

Prokurator podkreślił, że w aferę Cippico wmieszanych jest wiele osób, które doszły w ten sposób do milionowych majątków. W toku postępowania sądowego wzrosły podejrzenia, że osoby te były wspólnikami Cippico. Dodatkowe dochodzenie powinno doprowadzić do rozszerzenia aktu oskarżenia na wiele osób, które występowały dotychczas w charakterze świadków.

Pieśniarze wielkopolscy w Belwederze

Prezydent R. P. Bolesław Bierut przyjął w środę 11 b. m. w Belwederze delegację zespołów wielkopolskich przybyłych do Warszawy na Festiwal Muzyki Ludowej. Na zdjęciu — Prezydent Bierut w otoczeniu członków delegacji na dziedzińcu Belwederu.

Henryk Kassyanowicz

Wymowa konstytucji z Bonn

ZNIESIENIE ograniczeń między wschodnim i zach. Berlinem świętowane jest manifestacyjnie we wszystkich czterech sektorach. Politycy zachodnio-niemieccy, zakładający możliwość trwałego podziału miasta i inspirujący w tym kierunku anglosaskich komendantów zachodnich sektorów mają okazję przekonania się jak mało zwolenników ma ten podział, nawet u tych Niemców, którzy skądinąd skłonni byli podziwiać techniczne osiągnięcia „mostu powietrznego". Podział Berlina wydawał im się bowiem taką samą sztuczną koncepcją jak impreza mostu powietrznego — kosztowna, uzależniona od pogody i w gruncie rzeczy będąca raczej wyczynem sportowym niż realnym rozstrzygnięciem problemu stałego zaopatrzenia dwu i półmilionowej ludności w żywność i opał. Niewątpliwie też prasa amerykańska sama nie wierzy we własne słowa, gdy twierdzi, że istnienie mostu powietrznego mogło w czymkolwiek wpłynąć na te poczynania rządu radzieckiego, dzięki którym sprawa Niemiec wchodzi znów na płaszczyznę rozmów czterostronnych.

Sprawa Berlina w założeniach polityki radzieckiej jest częścią problemu niemieckiego. Temu poglądowi dała swój wyraz ludność Berlina łącząc manifestacje na rzecz jedności miasta z żądaniem zjednoczenia Niemiec. O nierozdzielności tych dwóch zagadnień świadczy zresztą fakt, iż rządy mocarstw zachodnich godząc się na odbycie konferencji czterech mocarstw jako warunku zniesienia ograniczeń w Berlinie uznały junctim istniejące między sprawą jedności miasta a jednością Niemiec.

Tymczasem, jakby wynikało z wynurzeń prasy anglosaskiej i ostrożnych półsłówek kół oficjalnych na zachodzie — im bliższy staje się termin konferencji wielkiej czwórki, tym bardziej potęguje się zamęt wokół zagadnienia jak ma wyglądać anglosaska koncepcja zjednoczonych Niemiec i czego należy wzamian za zgodę na to zjednoczenie... zażądać. W praktyce wygląda to w ten sposób, że prasa brytyjska zachęca min. Bevina do bezkompromisowości. Z kolei Bevin wywiera analogiczny nacisk na Departament Stanu, a obie strony razem wywierają nacisk na polityków niemieckich. Pośpieszne uchwalenie konstytucji zachodnio-niemieckiej i wyznaczenie Bonn jako stolicy państwa Niemiec zachodnich, a wreszcie wizyta min. Bevina w Berlinie, wyglądają jak chęć zapięcia podziału Niemiec na wszystkie guziki. Dość liczne głosy wpływowej prasy amerykańskiej, wyrażające żądanie zjednoczenia Niemiec na bazie konstytucji z Bonn i zachodnio-niemieckiego statutu okupacyjnego lub też zachowanie status quo i pogłębienia podziału stanowią wymowny komentarz do stanowiska jakie anglosasi przy sprzyjających okolicznościach pragnęliby zająć na konferencji czterech.

Ale właśnie okoliczności nie są sprzyjające. Obawa tygodnika „New Statesman and Nation", że konferencja czterech „musi wytrącić z równowagi niezbyt mocne podstawy porozumienia między trzema mocarstwami okupacyjnymi a osobistościami politycznymi w zachodnich Niemczech" staje się zrozumiała, gdy przytoczymy inne zdanie tego pisma, w którym stwierdza ono, że „nie można zaufać Niemcom w stopniu dostatecznym aby wycofać wojska i pozostawić im do rozstrzygnięcia wybór między wschodem a Zachodem". Natomiast mija się z prawdą pismo gdy dodaje, że „pod tym względem stanowisko Związku Radzieckiego zbliżone jest do naszego", ponieważ to właśnie Związek Radziecki wysunął żądanie jak najszybszego opracowania traktatu pokojowego i wyprowadzenia wojsk okupacyjnych. Stanowisko to zostało oficjalnie zadokumentowane w memorandum konferencji ośmiu państw w Warszawie i w tej mierze pokrywa się ze stanowiskiem demokratycznych żywiołów niemieckich zaniepokojonych gotowością Anglosasów do wpajania w Niemców zasad zachodnio - europejskiej demokracji jeszcze przez lat dwadzieścia.

Jest to dość kłopotliwa sytuacja, gdy Anglosasi z jednej strony wprowadzają Niemcy zachodnie do OEEC i zapewniają im w przyszłości równorzędne miejsce w Radzie Europy, wreszcie siłą uszczęśliwiają ich rządem zachodnio-niemieckim, z drugiej — dla uzasadnienia swej długotrwałej okupacji — sami dezawuują trwałość i słuszność koncepcji zachodnich Niemiec. Ta obawa, że w wypadku zostawienia

(Dokończenie na str. 2-ej)

Polski robotnik, technik i inżynier w twórczym rozmachu wyprzedza innych

Prezydent Rzeczypospolitej zwiedził MTP

Prezydent R P. Bolesław Bierut w towarzystwie Prezesa Rady Ministrów Józefa Cyrankiewicza, wicepremiera Aleksandra Zawadzkiego, min. Stanisława Radkiewicza, min. Henryka Świątkowskiego i podsekretarza Stanu w Prezydium Rady Ministrów Jakuba Bermana zwiedził w dniu 11 maja br. Międzynarodowe Targi Poznańskie. Prezydent Bierut z towarzyszącymi mu dostojnikami państwowymi zwiedzał bardzo szczegółowo w ciągu 10 godzin pawilony Targów Poznańskich, oprowadzany przez wojewodę poznańskiego Stefana Brzezińskiego, Prezydenta m. Poznania Lecha Murzynowskiego, dowódcę O.W. gen. Daniłowskiego, sekretarza K.W.P.Z.P.R. Józefa Olszewskiego, komisarza rządu dla spraw wystaw i targów Mariana Kalitę oraz dyrektorów Międzynarodowych Targów Poznańskich: Alfreda Rosochowicza i Franciszka Stefańskiego.

W pawilonie Związku Radzieckiego powitał i oprowadzał dostojnych gości radca handlowy ambasady ZSRR Malew i komisarz rządu radzieckiego na MTP inż. Pawłow. Na dalszych stoiskach państw obcych biorących udział w Międzynarodowych Targach Poznańskich witali Prezydenta Rzeczypospolitej, Prezesa Rady Ministrów i towarzyszących im ministrów komisarze rządowi tych państw. Dostojni goście żywo interesowali się każdym niemal eksponatem i słuchali z uwagą wyjaśnień robotników pracujących przy maszynach demonstrowanych w ruchu. Najdłużej przebywał Prezydent Rzeczypospolitej w pawilonach polskich: ciężkiego przemysłu, przemysłu włókienniczego, rzemiosła i Ministerstwa Komunikacji. Przed opuszczeniem terenów targowych Prezydent Rzeczypospolitej stwierdził:

„Międzynarodowe Targi Poznańskie najlepiej świadczą o wielkim postępie, jaki osiągnęliśmy w ciągu ostatniego roku. Targi Poznańskie odzwierciedlają najdokładniej nasz dorobek gospodarczy. Dowodzą one, że Polska idzie stale naprzód, że polski robotnik, technik i inżynier w twórczym rozmachu wyprzedza innych. Zwiedzającemu Targi jest niesłychanie trudno w ciągu jednego dnia objąć ogrom pracy, zaprezentowanej na Targach. Jest to niezbitym dowodem naszego twórczego dynamizmu w dziedzinie produkcji Dlatego pragnę w imieniu własnym i wszystkich przybyłych wyrazić wdzięczność tym, którzy swą pracą i wysiłkiem reprezentowanym w eksponatach przyczynili się do wypełnienia treści tegorocznych Międzynarodowych Targów Poznańskich, a przecież Targi stworzyła cała Polska.

Opuszczamy Poznań z głębokim podziwem dla tych, którzy tworzą współczesną Polskę, dla robotników, inżynierów, techników i organizatorów Targów. Umożliwili oni milionowi zwiedzających poznanie naszych szczytowych osiągnięć".

Dewaluacja – w czyim interesie?

Amerykański minister skarbu John Snyder wygłosił przemówienie w Minneapolis na temat konieczności zdewaluowania niektórych walut europejskich. Snyder oświadczył, że „konieczne jest ponowne ustalenie kursu wymiany, jeżeli kraje europejskie mają sprzedawać swe towary po cenach konkurencyjnych w Stanach Zjednoczonych i na rynkach zachodniej hemisfery". Snyder przyznał wprawdzie, że tego rodzaju uregulowanie kursu „może odbić się na wewnętrznej gospodarce zainteresowanych krajów". „Trudno również — powiedział dalej Snyder — ustalić słuszny kurs wymiany, ale fakt pozostaje faktem, że jeżeli kraje europejskie mają zrównoważyć swe bilanse ze Stanami Zjednoczonymi, niektóre z nich muszą dokonać tej regulacji przed 1952 r."

Przemówienie ministra Snydera wydaje się na pierwszy rzut oka szczytem altruizmu. Jasne jest przecież, że wszystkim krajom zachodnio europejskim, korzystającym w tej chwili z planu Marshalla, zależy na takim zwiększeniu epsportu do Stanów Zjednoczonych, by pozbyć się obecnego braku dolarów, wynikającego z przewagi importu do USA nad eksportem. Oświadczenie Snydera powinno więc iść im na rękę, ponieważ w razie dewaluacji waluty, ich towary staną automatycznie na rynku amerykańskim będą mogły skuteczniej niż obecnie konkurować z towarami amerykańskimi, a w konsekwencji doprowadzą do zwiększenia eksportu.

Ale przy bliższej analizie tego zagadnienia powstają dwa pytania. Po pierwsze, czy kraje europejskie są w stanie zwiększyć swój eksport do Stanów Zjednoczonych wobec nasycenia tamtejszego rynku przez własny przemysł? Po drugie, czy i jakie ujemne skutki może wywołać dewaluacja, jeżeli idzie o stosunki handlowe między Europą Zachodnią a Stanami Zjednoczonymi?

Na pierwsze pytanie odpowiada dostatecznie jasno redaktor gospodarczy „New York Herald Tribune" George Wanders w numerze z 22 kwietnia. „Bez względu na naszą wysoką stopę życiową i naszą rozrzutność — pisze on — Europa nie będzie w stanie konkurować dostatecznie silnie na naszym własnym rynku i prawdopodobnie będzie słabym konkurentem na innych rynkach. JEST TO, PRZY TYM TRZEBA PODKREŚLIĆ TREND OBLICZONY RACZEJ NA DZIESIĄTKI NIŻ NA JEDNOSTKI LAT. STANOWI ON EKONOMICZNY PRZYPŁYW, W KTÓRYM POWOJENNE TRUDNOŚCI SĄ TYLKO FALAMI".

Najlepszym przykładem tego rodzaju trudności jest Wielka Brytania, która zajmuje stanowisko specjalnie korzystne wśród państw zachodnio-europejskich. Dzięki dominiom, dzięki wielostronnym ograniczeniom importowym, udało się Anglii dojść do pewnej równowagi bilansowej z innymi krajami, natomiast w handlu ze Stanami Zjednoczonymi i Kanadą bilans jest wciąż ujemny i to w poważnym stopniu. Ostatnio, brytyjski minister handlu Harold Wilson rozpoczął wielką kampanię o zwiększenie eksportu do Stanów Zjednoczonych do sumy 180.000.000 funtów rocznie. Mianowano czterech specjalnych konsulów handlowych w USA, obiecano subsydia i przydziały surowców dla przedsiębiorstw pracujących na eksport. Ale i tu Wanders ocenia sytuację realnie: „Można wątpić, czy technologiczny postęp Stanów Zjednoczonych zatrzyma się w międzyczasie i czy nasza zdolność produkcyjna pozostawi jakikolwiek popyt niezaspokojonym".

Ale Wanders nie tylko przestrzega przed trudnościami na rynku północno-amerykańskim, lecz maluje ponury obraz sytuacji dla krajów zachodnio-europejskich i na innych rynkach. „...Perspektywy są tego rodzaju, że przemysłowcy nasi rozpoczną jeszcze żywszą niż dotychczas kampanię o zdobycie rynków zbytu w Ameryce Łacińskiej, na Bliskim i Dalekim Wschodzie, w Australii i w Afryce, które to kontynenty Europa Zachodnia zaopatrywała w produkty od 100 lat".

Jeżeli sprawozdawca ekonomiczny czołowego pisma finansjery amerykańskiej ocenia w ten sposób sytuację — nie trudno zrozumieć, dlaczego Stany Zjednoczone nie obawiają się dewaluacji walut europejskich. Dlaczego jednak tak bardzo na nią nalegają? Wyjaśnienie jest proste. Wraz z dewaluacją walut podniesie się wartość dolara, a tym samym zdrożeją wszystkie produkty, sprzedawane przez Stany Zjednoczone Europie Odnosi się to szczególnie do tych krajów, gdzie plan Marshalla wyraża się nie w dotacjach, lecz w pożyczkach, które trzeba będzie kiedyś spłacić.

Ponadto dewaluacja walut europejskich ułatwia inwestowanie kapitałów amerykańskich w tych krajach i swobodne manewrowanie nimi.

Przy dzisiejszej konieczności eksportu kapitałów, w obliczu której stoją Stany Zjednoczone, dewaluacja taka będzie wygodną pomocą.

(zb)

Dyskryminacyjna działalność Banku Międzynarodowego

Dyskusja na posiedzeniu Europejskiej Komisji Gospodarczej

GENEWA, 11.5. (PAP). — W toku porannego posiedzenia w dniu 11 b. m. Europejskiej Komisji Gospodarczej delegat czechosłowacki poruszył zagadnienie wspomniane w dniu poprzednim przez delegata polskiego — dotyczące nierealności planów elektryfikacyjnych, opracowywanych przez Europejską Komisję Gospodarczą. Plany te wskazują w szczególności na wrogi stosunek Banku Międzynarodowego w Waszyngtonie do wszelkich inwestycji w Europie wschodniej.

Z uwagi na zbyt optymistyczną prognozę, wypowiadaną w tym względzie przez sekretarza wykonawczego Komisji — prof. Myrdala, delegat radziecki Arutunian podkreślił, iż Bank kieruje się w swej działalności wyłącznie motywami politycznymi o charakterze dyskryminacyjnym i że jego działalność wskutek tego jest szkodliwa.

W dyskusji nad sprawozdaniem z działalności komitetu przemysłowego i materiałowego — delegat polski dr Łychowski zwrócił uwagę na niezdrową sytuację, panującą w dziedzinie przemysłu, wytwarzającego sprzęt elektryczny w Europie, gdzie mimo silnego zapotrzebowania na ten sprzęt przez różne kraje — zdolność produkcyjna w krajach zachodnich nie jest w pełni wykorzystywana.

Przy omawianiu działalności komitetu stalowego rozwinęła się dyskusja nad sprawą hamowania przez Stany Zjednoczone wywozu złomu z Bizonii.

Delegat czechosłowacki i polski zwrócili uwagę na fakt, że mimo obietnicy, danej poprzednio w sprawie eksportu złomu — władze Bizonii w dalszym ciągu odmawiają go Europie wschodniej. Delegat amerykański Harriman potwierdził poprzednią obietnicę i zapowiedział zlikwidowanie trudności. Natomiast na podniesioną przez delegata polskiego sprawę nieudzielenia licencji na zamówiony w Stanach Zjednoczonych i częściowo zapłacony sprzęt hutniczy — delegat amerykański nie udzielił żadnej odpowiedzi.

Komisja rozpoczęła dyskusję nad zagadnieniem przedstawicielstwa Europejskiej Komisji Gospodarczej we Frankfurcie W związku z tym delegat radziecki wniósł do protokułu oświadczenie, stwierdzające że Związek Radziecki uważa w dalszym ciągu, iż przedstawicielstwo we Frankfurcie winno być zlikwidowane, gdyż przez fakt utrzymywania go — Komisja pomaga rozbiciu Niemiec, podczas gdy ZSRR zawsze wypowiadał się i wypowiada się za jednością Niemiec. Delegaci polski i czechosłowacki przyłączyli się do oświadczenia delegata radzieckiego.

Min. Zwieriew o sukcesie nowej pożyczki w ZSRR

MOSKWA, 11.5. (PAP). — Minister skarbu ZSRR Zwieriew w artykule zamieszczonym w dzisiejszej „Prawdzie" podkreśla wielki sukces tegorocznej pożyczki wewnętrznej ZSRR. Zwieriew wskazuje, że z każdym rokiem zwiększa się udział narodu radzieckiego w subskrypcji pożyczki państwowej. W ciągu pierwszych trzech 5-latek przedwojennych dochody państwa z pożyczki wewnętrznej wynosiły około 50 miliardów rubli, w czasie wojny — ponad 76 miliardów rubli, zaś w latach powojennych dochody dotychczasowe wynoszą już ponad 77 miliardów rubli.

Sukces radzieckich pożyczek państwowych — pisze Zwieriew — tłumaczy się po pierwsze znacznym podniesieniem stopy życiowej radzieckich mas pracujących oraz głębokim przekonaniem ludności, że pożyczki te są wykorzystywane dla dalszego rozwoju gospodarki narodowej, a tym samym dla dalszego podniesienia dobrobytu kraju.

Minister Zwieriew wskazuje zarazem, że pożyczki radzieckie stają się poważnym źródłem dochodu dla mas ludowych ZSRR. W roku ubiegłym kasy państwowe wypłaciły tytułem wygranych pożyczek państwowych około 1,4 miliardów rubli, zaś w roku bieżącym kasy wypłacą tytułem wygranych przeszło 2,5 miliarda rubli.

Odezwa KP Danii

KOPENHAGA, 11. 5. (PAP). Dziennik „Land og Folk" ogłosił odezwę XVI Zjazdu partii komunistycznej Danii do narodu duńskiego.

W odezwie podkreśla się, że siły, które niejednokrotnie ściągały klęski na ludzkość usiłują obecnie znowu rozpocząć awanturę wojenne. Lecz pokój może być utrzymany, gdyż siły pokojowe są obecnie potężniejsze, aniżeli siły podżegaczy wojennych.

Lecz, ażeby zapewnić pokój, należy wytężyć wszystkie siły. Dlatego też naród duński powinien żądać, aby jego zasoby gospodarcze były wykorzystywane dla dobra ludności cywilnej, a nie dla zbrojeń.

Partia komunistyczna wzywa naród duński do walki o jedność mas pracujących, do demaskowania działalności podżegaczy wojennych, do obrony niepodległości kraju i przeciwstawienia się organizatorom bloków agresywnych.

Stevens opuścił USA

NOWY JORK, 11.5. (PAP). — Wybitny działacz amerykańskiej partii komunistycznej Aleksander Stevens, skazany na deportację, dobrowolnie opuścił Stany Zjednoczone, udając się do Węgier.

Stevens przebywał w USA przeszło 25 lat, jest ożeniony z obywatelką amerykańską i uważał się za Amerykanina.

Przed wyjazdem Stevens złożył oświadczenie, w którym stwierdza, iż, czując się obywatelem amerykańskim, pracował dla dobra amerykańskiej klasy robotniczej, lecz prześladowania władz uniemożliwiły mu tę pracę.

Amerykańskie organizacje postępowe urządziły pożegnalne przyjęcie na cześć Stevensa.

Odroczenie debaty w sprawie Indonezji

NOWY JORK, 11. 5. (PAP). Specjalny komitet Zgromadzenia Generalnego postanowił 42 głosami przeciwko 6, przy 4 wstrzymujących się, odroczyć debatę nad kwestią Indonezji do sesji jesiennej.

W rezolucji, dotyczącej tej sprawy, komitet przyjmuje pod uwagę rokowania, które odbywają się między Holandią i przedstawicielami indonezyjskimi i wyraża nadzieję, że negocjacje te doprowadzą do porozumienia".

Przeciwko temu sformułowaniu wystąpił delegat Polski Drohojowski, który zaznaczył, że decyzja komitetu „będzie cofnięciem wskazówki zegara, lecz nie powstrzyma budzących się narodów Azji".

Również delegat radziecki Malik oświadczył, że uchwała komitetu jest nową próbą bloku anglo-amerykańskiego ukrycia przed światem niezaprzeczonego faktu napadu Holandii na naród indonezyjski.

W kołach obserwatorów politycznych uważa się, że decyzja Komitetu Specjalnego jest kolejnym krokiem na drodze do całkowitego zlikwidowania sprawy indonezyjskiej w ONZ w myśl życzeń USA.

Demonstracje robotnicze we Wiedniu

WIEDEŃ, 11. 5. (PAP). Odbyły się tu demonstracje przeciwko nowemu porozumieniu w sprawie cen i płac, opracowanemu przez przywódców związków zawodowych i przedstawicieli partii koalicji rządowej.

Robotnicy wiedeńscy zgromadzili się przed gmachem ratusza, gdzie obradowała konferencja w tej sprawie i domagali się wysłuchania opinii ich delegacji.

W czasie demonstracji doszło do starć z policją. Demonstratom udało się przerwać trzy kordony policji. Ze śpiewem Międzynarodówki demonstranci przemaszerowali przez ulice Wiednia.

W wiedeńskich zakładach przemysłowych panuje naprężona sytuacja. W niektórych zakładach wybuchły strajki.

Min. Helmer grozi

WIEDEŃ, 11.5. (PAP). — Socjalistyczny min. spraw wewn. Helmer ogłosił oświadczenie, w którym uprzedza, że w razie powtórzenia się w Wiedniu demonstracji robotniczych przeciwko porozumieniu w sprawie cen i płac „policja użyje przysługujących jej prawnie środków".

W kołach dobrze poinformowanych twierdzi się, że oświadczenie to oznacza, że Helmer wydał policji rozkaz użycia broni przeciwko demonstrantom robotniczym.

Fiasko rozłamowców ruchu zawodowego w Azji

MOSKWA, 10. 5. (PAP). Korespondent agencji TASS donosi z Delhi o nieudanej próbie zwołania sesji komitetu przygotowawczego Azjatyckiej Federacji Pracy, którą rozłamowcy ruchu zawodowego zamierzają przeciwstawić Światowej Federacji Związków Zawodowych na obszarze Azji.

Na sesji tej miały być założone „podstawy organizacyjne" prorządowych związków zawodowych krajów azjatyckich, które utworzyłyby następnie Azjatycką Federację Pracy.

Główną rolę w przygotowaniach do sesji odgrywali przywódcy AFL i TUC oraz działacze narodowego kongresu związków zawodowych Indii. Na sesję zostali zaproszeni przedstawiciele rozłamowców z Indii, Pakistanu, Iranu, Turcji, Cejlonu, Syjamu, Burmy, Filipin, Australii i innych krajów.

W wyznaczonym terminie przybyli jednak tylko przedstawiciele USA, Wielkiej Brytanii, Iraku i Pakistanu.

W związku z tym rozłamowcy z Narodowego Kongresu Związków Zawodowych Indii zmuszeni są przyznać, iż zamiary organizatorów sesji zakończyły się całkowitym fiaskiem, z powodu zdecydowanego sprzeciwu, na jaki napotykają tendencje rozłamowe w azjatyckim ruchu zawodowym.

Walki w Grecji

SOFIA, 11. 5. (PAP). 6, 7 i 8 maja znaczne siły greckich wojsk faszystowskich, poparte artylerią i lotnictwem, usiłowały zniszczyć oddziały 6-tej dywizji armii demokratycznej, które osiągnęły zwycięstwo w pobliżu Petricy.

Walki rozpoczęły się 6 maja zdecydowanym atakiem oddziałów armii demokratycznej, które rozbiły przeciwnika. Wróg poniósł poważne straty, 3 samoloty zostały zniszczone, 550 żołnierzy faszystowskich poniosło śmierć.

W kilku wierszach

— **Polskie sekcje CGT ogłosiły protest** przeciwko wysiedleniu z Francji górnika polskiego, Mieczysława Tondera.

— **Policja egipska dokonuje licznych** aresztowań wśród działaczy związkowych. Setki ich przebywa w więzieniach. Ponadto władze egipskie zorganizowały specjalny obóz śmierci w El Tor Skad, dokąd wysyłają aktywnych działaczy związków zawodowych.

— **We wtorek odbył się w Paryżu wiec** protestacyjny przeciwko bezprawnym aresztowaniom członków Ruchu Oporu.

— **Posłowie komunistyczni** Gallacher i Piratin zgłosili w Izbie Gmin wniosek o odrzucenie paktu atlantyckiego. Wniosek ten będzie przedmiotem debaty w Izbie Gmin.

— **Francuski deputowany komunistyczny,** Rene Camplin, złożył w Zgromadzeniu Narodowym interpelację w sprawie kampanii zmierzającej do rehabilitacji kolaboracjonistów i zwolnienia zdrajcy Petaina w czasie gdy liczni członkowie Ruchu Oporu pozostają w więzieniach.

— **Redaktorzy dziennika „Auto"** we Francji, którzy w czasie okupacji stali na usługach hitlerowskich, zostali uniewinnieni przez sąd. Dziennik „Auto" ukazuje się nadal pod zmienionym tytułem „Equime".

— **Szereg związków zawodowych,** należących do CIO wysunął pod adresem władz naczelnych CIO zarzuty, iż władze te zajęły ugodowe stanowisko w sprawie walki z ustawą Tafta-Hartley'a i przyczyniły się w ten sposób do upadku projektów zniesienia tej ustawy w Kongresie.

— **W środę przybył do Paryża austriacki** minister spraw zagranicznych, dr. Gruber. Zabawi on w stolicy Francji około 2 dni.

— **Do Bukaresztu przybyła bułgarska** delegacja rządowa z ministrem handlu zagranicznego, Ganewem, na czele.

— **Departament Stanu USA zabronił** bawiącej obecnie w Ameryce sekretarzowi generalnemu Światowej Federacji Kobiet — Marie Vaillant Couturier przemawiać na wiecach publicznych, poświęconych walce o utrwalenie pokoju.

— **Sąd Najwyższy w Austrii uchylił zakaz** działalności neofaszystowskiej organizacji, która przybrała miano „związku wiernych konstytucji Austriaków".

— **W kolonii brytyjskiej Kenii** utworzony został Kongres Związków Zawodowych, zrzeszający 5 organizacji związkowych brytyjskich kolonii w Afryce Wschodniej. Jako swe główne zadanie Kongres stawia walkę o poprawę warunków życia i pracy robotników w tej części Afryki.

— **25 klm. na południe od Schwerina** wydarzyła się katastrofa amerykańskiego samolotu, obsługującego most powietrzny. Czteroosobowa załoga odniosła ciężkie obrażenia.

Strajki we Francji

PARYŻ, 11.5. (PAP). — Strajk pracowników giełdy paryskiej trwa. Oczekuje się przystąpienia do strajku pracowników bankowych.

800 robotników, zatrudnionych przy budowie zapory wodnej w departamencie Aveyron przystąpiło do strajku, domagając się podwyżki płac.

Również mechanicy i monterzy w St. Ouen, należący do CGT, Force Ouvriere i chrześcijańskich związków zawodowych, podjęli akcję strajkową w związku z żądaniem podniesienia płac.

Bezprawne postępowanie policji włoskiej

RZYM, 10.5. (PAP). — W Izbie Posłów odbyła się 5-godzinna debata nad interpelacjami, zgłoszonymi przez opozycję w sprawie wydanego przez policję zakazu zbierania podpisów pod petycją ludową przeciwko ratyfikowaniu paktu atlantyckiego.

W imieniu socjalistów przemawiał Nenni i Corona, w imieniu komunistów — Pajetta, w imieniu republikanów, nie popierających rządu — Paolucci. Wszyscy mówcy podkreślali, że nie ma ustawy zabraniającej zbierania podpisów wobec czego wszelka interwencja policji jest bezprawna.

W imieniu rządu odpowiadali minister Scelba i premier de Gasperi. Scelba nie zaprzeczył, że obywatele mają prawo zbierania podpisów i wziął na siebie odpowiedzialność za zakaz wydany przez policję, motywując swoje postępowanie „względami porządku publicznego".

Pod koniec dyskusji Togliatti złożył wniosek, który stwierdza, że Izba Posłów uznaje za sprzeczne z konstytucją postępowanie władz, zmierzających do uniemożliwienia akcji zbierania podpisów pod petycją.

Dyskusja nad tym wnioskiem odbędzie się w najbliższych dniach.

Przed Kongresem Labour Party

LONDYN, 10.5. (PAP). Wyrazem ogólnego sprzeciwu brytyjskiej klasy pracującej wobec budżetu Crippsa i polityki zamrożenia płac są dodatkowe rezolucje, zgłoszone przez kilkadziesiąt lokalnych oddziałów Partii Pracy i związków zawodowych na tegoroczny kongres partyjny, który odbędzie się w czasie Zielonych Świąt w Blackpoole.

Rząd i władze partyjne zamierzały skoncentrować uwagę Kongresu na programie przedwyborczym i nie dopuścić do obszerniejszej dyskusji na inne tematy. Jednakże, wobec oburzenia wywołanego w szeregach partyjnych przez budżet Crippsa, rząd i egzekutywa partyjna musiały skapitulować i uwzględnić w porządku dziennym Kongresu rezolucje, zgłoszone po terminie. Wśród kilkudziesięciu zgłoszonych dodatkowo rezolucji, znaczna większość dotyczy budżetu i zamrożenia płac. Inne występują przeciwko nieudolnie przeprowadzonej nacjonalizacji, zmniejszeniu programu budowy mieszkań robotniczych i ograniczeniu świadczeń społecznych. Szereg wniosków proponuje zastąpienie budżetu Crippsa nowym budżetem.

Duże wrażenie i niewygodną dla władz partyjnych sytuację wywołał fakt, że okręg Gateshceat zgłosił kandydaturę Zilliacusa na członka Komitetu Wykonawczego Partii. W ten sposób wyborcy Zilliacusa protestują przeciwko odrzuceniu przez władze partyjne jego kandydatury do przyszłych wyborów parlamentarnych i przeciwko zamiarom usunięcia go z Partii Pracy.

Dennis potępia pakt atlantycki

WASZYNGTON, 11.5. (PAP). Sekretarz generalny partii komunistycznej USA Dennis, w oświadczeniu dla komisji spraw zagranicznych senatu, poddał ostrej krytyce pakt atlantycki. Stwierdził on m. in., że pakt ten jest rodzajem „świętego przymierza", którego celem jest tłumienie ruchu robotniczego w Europie Zachodniej, oraz podkreślił jego agresywny charakter. Dennis nie złożył swego oświadczenia osobiście, lecz nadesłał je na piśmie, gdyż wraz z innymi przywódcami komunistycznymi USA jest oskarżony w znanym procesie nowojorskim.

Walki w Chinach

PEKIN, 11. 5. (PAP). Agencja Nowych Chin donosi, że w zachodniej części prowincji Czekiang zlikwidowano w ciągu 4-ch dni tamtejsze oddziały Kuomintangu. Dwa całe pułki i jeden batalion wojsk Kuomintangu wzięto do niewoli.

Opisując zwycięski marsz armii ludowej agencja Nowych Chin stwierdza, że przed przybyciem tej armii tworzą się w wielu miejscach ochotnicze oddziały spośród ludności, które zbierają broń i amunicję porzuconą przez uciekające wojska Kuomintangu i strzegą przed zniszczeniem mienia państwowego. Armia ludowa spotyka się wszędzie z gorącym przyjęciem.

Pierwsze zwycięstwo strajkujących górników w Lancashire

LONDYN, 11.5. (PAP). Strajk górników w Lancashire osiągnął w dniu 10 bm. maksymalne natężenie. Obecnie strajkują wszyscy górnicy tego okręgu w liczbie 52 tysięcy. We wszystkich 65 kopalniach zagłębia Lancashire została wstrzymana praca.

Zdecydowana postawa górników zmusiła zarząd przemysłu węglowego do ustępstw. W czasie przedwstępnych rozmów z przedstawicielami strajkujących, zarząd przemysłu węglowego — według nieoficjalnych danych zgodził się przyznać górnikom 7 i pół tony węgla rocznie na rodzinę górniczą po cenie zniżonej.

Oznacza to, że w pierwszej fazie walki strajkujący odnieśli zwycięstwo. Pozostaje jeszcze do rozstrzygnięcia sprawa cen węgla przydziałowego.

Przyjęcie propozycji brytyjskich wyraźnym popieraniem systemu kolonialnego

Nowy projekt w sprawie kolonii włoskich

LAKE SUCCESS, 11.5. (PAP). — W celu zalegalizowania swego zarządu nad Cyrenaiką i zjednania sobie niektórych prowłosko nastrojonych państw Ameryki Łacińskiej, Wielka Brytania wystąpiła z nowym projektem w sprawie przyszłości Libii.

Projekt brytyjski przewiduje przyznanie niepodległości Libii po upływie 10 lat pod warunkiem, że Zgromadzenie Generalne ONZ poweźmie taką decyzję. Trypolitania, według propozycji brytyjskiej, ma być przekazana Włochom w 1951 r., a do tego czasu pozostawałaby pod zarządem brytyjskim. Cyrenaika pozostałaby do czasu ogłoszenia niepodległości Libii pod zarządem brytyjskim, a Fezzan — pod zarządem francuskim.

Administrowanie przez Wielką Brytanię, Francję i Włochy 3-ma częściami Libii odbywałoby się formalnie w ramach systemu powierniczego, pod nadzorem Rady Powierniczej ONZ.

Wyłoniana przez Komitet Polityczny podkomisja uchwaliła 8 głosami przeciwko 5 przy 3 powstrzymujących się nowy wniosek brytyjski, stanowiący w istocie rzeczy zamaskowaną próbę przedłużenia władzy kolonialnej państw zachodnich w Libii. Przeciwko wnioskowi brytyjskiemu głosowali przedstawiciele Polski, Związku Radzieckiego, Egiptu, Hindustanu i Iraku. Etiopia, Australia i Dania wstrzymały się od głosu.

9 głosami przeciwko 6 (Polska, ZSRR, Hindustan, Egipt, Etiopia i Irak), podkomisja zatwierdziła dalszy wniosek brytyjski w sprawie przyznania Włochom powiernictwa nad Somali, odrzucając propozycję rozciągnięcia nad tym krajem bezpośredniego powiernictwa Narodów Zjednoczonych. Podkomisja odrzuciła również wniosek Iraku powierzenia powiernictwa nad Somali pięciu państwom na okres 10 lat. Po upływie tego terminu, Somali miało uzyskać niepodległość.

Przedstawiciel radziecki — Carapkin — podkreślił w toku dyskusji, że przyjęcie propozycji brytyjskich stanowi wyraźne popieranie systemu kolonialnego.

Rząd włoski akceptuje umowę Sforza–Bevin

RZYM, 11. 5. (PAP). Tak zwane „porozumienie", osiągnięte przez Sforzę i Bevina w Londynie w sprawie byłych kolonii włoskich, było przedmiotem obrad rady ministrów w dniu 10 bm. Po obradach ogłoszono komunikat oficjalny, który oświadcza, że rząd „przyjmuje do wiadomości" porozumienie londyńskie, w myśl którego obszar Libii ma być podzielony między W. Brytanię, Francję i Włochy, Cyrenaika ma pozostać w posiadaniu Anglii, Fezzan przejść do Francji, a zarząd Trypolitanii — ma być przekazany w 1951 roku Włochom. Somali ma być oddane pod zarząd powierniczy Włoch. Komunikat „wyraża ubolewanie", że podobna decyzja nie została powzięta w sprawie Erytrei, która ma być podzielona między Abisynią a Sudanem.

Omawiając komunikat rządowy „Unita" podaje, że w czasie burzliwej dyskusji Saragat wystąpił z wnioskiem o udzielenie dymisji ministrowi Sforzy, chodziłoby bowiem o to, ażeby cały rząd nie ponosił odpowiedzialności w tej kwestii. Dziennik zaznacza, że rząd włoski przyjął wobec rządu brytyjskiego zobowiązania, które równają się zaakceptowaniu wszystkich roszczeń angielskich.

Demonstracje arabskie w Trypolisie

LONDYN, 11. 5. (PAP). Jak donosi agencja Reutera, w Trypolisie odbyły się w środę nowe demonstracje arabskie przeciwko propozycji brytyjskiej w sprawie oddania Trypolitanii pod zarząd powierniczy Włochom. Robotnicy zapowiedzieli strajk generalny.

Wymowa konstytucji z Bonn

(Dalszy ciąg ze str. 1-ej)

Niemców samym sobie, trzeba było by się liczyć ze zwycięstwem tez głoszonych przez niemiecki obóz demokratyczny jest pośrednim uznaniem słuszności tych tez i ich zgodności z interesami narodu niemieckiego, których zwycięstwo uniemożliwia tylko presja anglosaska. W komentarzach do sytuacji w Chinach prasa anglosaska nie ukrywa, że interesy narodu chińskiego jawnie kolidują z polityką mocarstw kolonialnych na tym terenie. Ale postawienie w ten sposób zagadnienia w Niemczech sprowadziłoby się do przyznania się, że również Niemcy traktowane są przez imperialistów anglosaskich jak kolonia i atut w rozgrywkach międzynarodowych.

Dlatego też zrozumiałe jest to skwapliwe wyolbrzymianie rozbieżności zdań między ZSRR i Anglosasami w zagadnieniach niemieckich. Prasa anglosaska z podziwu godną cierpliwością wygrzebuje z archiwum konferencji moskiewskiej i londyńskiej wszystkie sprawy sporne. Min. Bevin na swej konferencji prasowej w Berlinie nie omieszkał nawet przypomnieć Niemcom o istnieniu granicy polsko-niemieckiej tak jakby sam sobie nie zdawał sprawy, że sprawa ta została już rozstrzygnięta raz na zawsze. Wtydliwie i ukradkiem lansowany „modus vivendi" jako rzekomo jedynie realna koncepcja istnienia obok siebie Niemiec zachodnich i wschodnich i przesądzanie już z góry trudności znalezienia trwałego rozwiązania sprawy niemieckiej — jest w istocie źle zamaskowanym dążeniem do utrzymania podziału Niemiec na jaknajdłuższą metę jako atutu w grze przeciwko ZSRR. Jakiż byłby w przeciwnym razie sens istnienia na przyszłość paktu atlantyckiego i planu Marshalla — twierdzą rzecznicy podziału Niemiec — gdyby miała zwyciężyć koncepcja Poczdamu — koncepcja sprowadzająca się do uczynienia z pokojowych i demokratycznych Niemiec łącznika między wschodem i zachodem Europy, a nie zarzewia niepokoju, ustawicznej groźby wojennej i trwałego podziału Europy.

Takie jest stanowisko tych kół, które inspirują politykę podziału. Anglosaskie czynniki oficjalne zachowują na razie wstrzemięźliwość. Zobaczymy na konferencji jakie będzie ich stanowisko. W każdym razie muszą one zdać sobie sprawę, że trudno byłoby im usprawiedliwić przed opinią międzynarodową zaprzepaszczenie takiej okazji trwałego pokojowego rozstrzygnięcia zarówno spraw niemieckich jak i międzynarodowych, jaką jest zbliżająca się konferencja.

H. KASSYANOWICZ

Bogaty program uroczystości uczczenia Roku Puszkinowskiego

Na uroczystym posiedzeniu inauguracyjnym Komitetu Uczczenia 150 rocznicy urodzin Puszkina, które odbyło się we wtorek 10 bm. wiceminister Kultury i Sztuki Sokorski ogłosił ramowy program obchodu Roku Puszkinowskiego w Polsce.

Program ten przewiduje m. in. centralną akademię w Teatrze Polskim w Warszawie w dniu 4 czerwca, uroczyste przedstawienie opery „Eugeniusz Oniegin"; przedstawienie w Państwowym Teatrze Polskim obejmujące „Borysa Godunowa" i kilka jeszcze mniejszych utworów wielkiego poety; gościnne występy Teatru Rapsodycznego z montażem Puszkin — Mickiewicz" oraz „Eugeniuszem Oniegi-nem" i „Panem Tadeuszem"; wielki koncert symfoniczny w Filharmonii Stołecznej ku czci Puszkina (muzyka rosyjska, osnuta na tle utworów Puszkina lub kompono wanych na cześć Puszkina); wieczór wokalno-literacki, poświęcony twórczości Puszkina w Muzeum Narodowym oraz szereg podobnych wieczorów, organizowanych przez związki zawodowe w świelicach robotniczych.

W szeregu miast wojewódzkich i powiatowych przewidziane są akademie, widowiska teatralne, obejmujące poszczególne utwory Puszkina, sztuki biograficzne, względnie montaże; dalej — wieczory literackie, koncerty i odczyty. Na terenie całego kraju komórki oświatowo-kulturalne poszczególnych organizacji przeprowadzą akcję popularyzowania znajomości Puszkina i jego twórczości.

Na specjalne wyróżnienie zasługuje akcja wydawnicza, jako trwały wkład narodu polskiego w poznanie i przewartościowanie wielkiego dorobku genialnego poety.

Plan wydawniczy projektuje m. in. wydanie zbiorowe przekładów polskich, powstałych w roku jubileuszowym 1949-50 pt. „Poeci Polski Ludowej — w hołdzie A. Puszkinowi".

W przygotowaniu są też różne opracowania krytyczno - literackie, referaty i broszury popularyzacyjne, reprodukcje portretów Puszkina oraz seria pocztówek „Puszkinowskich".

Przewidziane jest wypuszczenie przez Ministerstwo Poczt i Telegrafów specjalnego znaczka pocztowego „Mickiewicz i Puszkin".

Akcja wystawowa, związana z Rokiem Puszkina, przewiduje urządzenie, jako jednego z działów wystawy Mickiewiczowskiej w Muzeum Narodowym, wystawy poświęconej Puszkinowi.

W celu umożliwienia popularyzacji tematyki puszkinowskiej oraz tematyki, dotyczącej przyjaźni Puszkina z Mickiewiczem, w ramach akcji oświatowo-kulturalnej, Komitet Wykonawczy Rocznicy Puszkinowskiej przygotuje materiały pomocnicze.

Materiały te zostaną rozprowadzone między istniejące poradnie świetlicowe lub też pośród instruktorów świetlicowych za pośrednictwem: K.C.Z.Z., Ministerstwa Oświaty, Ministerstwa Kultury i Sztuki i ZNP oraz wszelkich organizacji kulturalno-społecznych.

Nowe zobowiązania przedkongresowe

100 wialni ponad plan

Bez przerwy napływają nowe zobowiązania, którymi świat pracy pragnie uczcić Kongres Związków Zawodowych.

W PZPB Nr 4 robotnicy wykończalni postanowili plan majowy wykonać do dnia 22 bm., a do końca maja wyprodukować ponad plan 200 tys. m. tkanin. Wśród zobowiązań załogi PZPB Nr 16 należy wymienić przede wszystkim zobowiązania pracowników skręcalni, którzy wyprodukują ponadplanowo przeszło 10.000 kg. surowca i pracowników szpularni, którzy wyprodukują pół miliona szpulek.

We współzawodnictwie kongresowym bierze udział również i młodzież. Koło ZMP przy PZP Bawełnianego Nr 14 wykona dodatkowo w maju 6 tys. m. tkanin, ZMP przy PZP Wełnianego Nr 2 wykona dodatkowo 3 tys. tkanin.

Do Zarządu Głównego Zw. Zaw. Prac. Przem. Włókienniczego nadeszły liczne meldunki o zobowiązaniach podjętych przez członków związku, zatrudnionych na Dolnym Śląsku. Załoga fabryki „Len" podjęła uchwałę wykonania rocznego planu produkcji do dnia 25 listopada, taką samą uchwałę podjęła załoga „Wisły" w Kamiennej Górze. Załoga Zakładów w Bolkowie wykona roczny plan produkcji do dnia 30 października. Podobne zobowiazania podjęły załogi innych zakładów.

W okręgu olsztyńskim zobowiązania produkcyjne i oszczędnościowe na cześć Kongresu podjęły załogi fabryki maszyn rolniczych, które wyprodukują dodatkowo 100 wialni, zaoszczędzą w b. r. 1,6 miln. zł. Ogólna wartość powziętych przez świat pracy woj. olsztyńskiego zobowiązań wynosi około 100 miln. zł.

Delegacja społeczeństwa pomorskiego u marszałka Rokossowskiego

Z okazji „Dnia Zwycięstwa" udała się do kwatery głównej marszałka Rokossowskiego delegacja społeczeństwa pomorskiego z wojewodą Ignacym Kubeckim i przodownikami pracy Teodorem Krupskim i Władysławą Synakiewicz na czele.

Delegacja złożyła na ręce marszałka Rokossowskiego upominki od robotników Pomorza dla żołnierzy radzieckich — m. in. kilka obrazów — dzieł plastyków pomorskich oraz pięknie wykonane modele maszyn fabrycznych.

31 szkół Służby Zdrowia

W środę 11 maja w auli Ministerstwa Zdrowia odbyła się konferencja prasowa w sprawie szkolnictwa średniego Służby Zdrowia. Przewodniczył wicemin. Sztachelski, referat wygłosił dyr. Departamentu Szkolniowego dr. Z. Brancwitzer.

Z tego ciekawego referatu, który obszernie zreferujemy w jednym z najbliższych numerów, dowiadujemy się, że w roku bieżącym czynnych będzie 31 szkół średniego personelu Służby Zdrowia oraz 40 półrocznych kursów przygotowujących tzw. młodsze pielęgniarki. Koszty nauki i utrzymania w internatach pokryje Skarb Państwa. Olbrzymie kadry obecnie szkolone pozwolą wypełnić dotkliwą lukę w personelu pomocniczym Służby Zdrowia.

Zjazd TOZ-u

Odbył się w Warszawie pierwszy po wyzwoleniu ogólno - krajowy Zjazd Towarzystwa Ochrony Zdrowia (TOZ).

Zjazd witali w imieniu Rządu i Min. Zdrowia wicemin. ob. dr. Kożusznik, Min. Pracy i Opieki Społecznej dyr. dr. Nagórski, Fol. Czerwonego Krzyża — płk. Bliźniewski i in.

Po zagajeniu przez dr. Koenigstein referat sprawozdawczy z działalności TOZ-u wygłosił sekretarz generalny Dr. Gołębiowski, po czym rozwinęła się dyskusja.

Zjazd uchwalił przez aklamację wysłać depeszę hołdownicze do Prezydenta RP. ob. Bieruta i premiera ob. Cyrankiewicza, depeszę powitalną do Kongresu Pokoju w Paryżu, wysłać delegację dla złożenia kwiatów pod pomnikiem Obrońców Getta, ufundować stypendium dla 2 medyków oraz szereg rezolucji jako wytyczne dla przyszłego Zarządu.

16 maja narada w sprawie zwalczania analfabetyzmu

W dniu 11 maja rb. w Prezydium Rady Ministrów odbyło się posiedzenie Głównej Komisji Społecznej do walki z analfabetyzmem pod przewodnictwem pełnomocnika Rządu min. Stefana Matuszewskiego.

Komisja Główna powołała prezydium w składzie: Pełnomocnik St. Matuszewski, zastępcy pełnomocnika. Wacław Szayer i Tadeusz Pasierbiński oraz Tadeusz Ćwik — (KCZZ), Henryk Jabłoński — wicemin. Oświaty, Aleksander Juszkiewicz — (S. L.), Józef Kowalczyk (KC PZPR), Jerzy Morawski — (ZMP), Zygfryd Sznek — (Rada Państwa).

Na posiedzeniu omówiono ogólny plan akcji zwalczania analfabetyzmu, uchwalono regulamin Komisji Głównej i postanowiono zwołać na dzień 16 maja rb. w sprawie akcji walki z analfabetyzmem — naradę w której wezmą udział członkowie Komisji Głównej i prezydia wojewódzkich komisji społecznych do walki z analfabetyzmem. w składzie: przewodniczący wojewódzkiej Rady Narodowej, wojewoda i kurator okręgu szkolnego. Na naradzie omówiony będzie szczegółowy plan akcji, sprawy rejestracji analfabetów oraz sprawy organizacyjne.

Biuro pełnomocnika Rządu mieści się w Prezydium Rady Ministrów.

Szybciej, wygodniej i bezpośrednio

Od 15 maja — nowy rozkład jazdy PKP

W połowie listopada ub. roku rozpoczęte zostały prace nad przygotowaniem nowego, letniego, rozkładu jazdy na liniach Polskich Kolei Państwowych. W połowie grudnia przedyskutowane i zatwierdzone zmiany rozpoczęto drukować w formie książki — popularnego „Urzędowego rozkładu jazdy" — wydawnictwa Ministerstwa Komunikacji. Urzędowy rozkład znajduje się już w rozsprzedaży a zawarte w nim informacje staną się aktualne w dniu 15 maja na czas do 1 listopada br.

Charakterystyczne cechy nowego rozkładu jazdy polegają przede wszystkim na: 1) zwiększeniu pociągów kursujących na dobę o 195 (z 3.762 do 3.957). Głównie wzrośnie ilość pociągów w ruchu podmiejskim; 2) wprowadzeniu pociągów dalekobieżnych — przyśpieszonych; 3) uzyskaniu nowych połączeń bezpośrednich na liniach zagranicznych; 4) skróceniu w szeregu wypadków czasu przejazdu.

Przeciętna szybkość pociągów pośpiesznych — zagranicznych, która wynosiła w 1948 r. 45,8 km/godz., wzrośnie do 53,1 km. Szybkość pociągów pośpiesznych — krajowych wzrośnie z 43,9 do 48,4 km na godz. Szybkość pociągów osobowych — miejscowych z 31,5 do 37,9 km. Najszybszy pociąg w Polsce według starego rozkładu jazdy biegł z szybkością 48 km na godz., w nowym rozkładzie — 57 km/godz.

Dla udogodnienia przejazdów dla świata pracy Min. Komunikacji, w porozumieniu z Funduszem Wczasów Pracowniczych, zarządziło wydzielanie wagonów w pociągach pasażerskich, kursujących z ważniejszych ośrodków do uzdrowisk. Wagony te będą oznaczone tablicami z napisem „dla wczasowiczów ze skierowaniem FWP".

Nowy rozkład uruchamia szereg połączeń bezpośrednich w komunikacji zagranicznej. Otrzymujemy połączenia bezpośrednie na trasie: Warszawa — Istambul (2.285 km — czas przejazdu 78,9 godz.), Szczecin — Wiedeń (843 km, czas przej. 21,1 godz.), Gdynia — Budapeszt (1.114 km, czas przej. 26,3 godz.) i Odra Port — Budapeszt (1.082 km, czas przej. 26,2 godz.). Poza tym zostaną uruchomione wagony sypialne na trasach Warszawa — Beograd (1.200 km) i Warszawa—Hoek v. Holland (1.937 km).

Skrócenie czasu przejazdów waha się na szeregu liniach od 16 minut (Warszawa — Łódź Fabryczna) do ponad 3 godzin (np. Poznań—Lublin — 3 godz. 33 minuty). Ogółem skrócenie przejazdów nastąpi na 24 szlakach ważniejszych. Z innych kategorii usprawnień na PKP zanotować trzeba włączenie do ruchu nowych wagonów sypialnych „Orbisu". Wagony te zostały wykonane w zakładach Cegielskiego i w Ostrowiu Wielkopolskim. Wejdą one w skład zespołów pociągów na liniach Warszawa — Beograd, Odra Port — Praga, Sztokholm — Odra — Sofia i Praga — Gdynia. Są to wagony sypialne I i II klasy, zbudowane z uwzględnieniem ostatnich doświadczeń komunikacyjnych. Przewidziana jest budowa dalszych 16 wagonów tego typu, co pozwoli na obsługę linii krajowych.

Na marginesie zmian letniego rozkładu podkreślić trzeba, iż w dniu 14 maja godziny odjazdu paru pociągów ze stacji Warszawa ulegną przesunięciom. Pociąg pośpieszny odchodzący z Dworca Głównego do Jeleniej Góry zamiast o godz. 23 min. 35 odejdzie o godz. 22,53. Pociąg odchodzący do Słupska z Dworca Wschodniego o godz. 23,30, odjedzie o godz. 22 min. 25. Pociąg odchodzący z Dw. Głównego o godz. 9-ej do Cieszyna dojedzie tylko do Katowic, a pociąg odchodz. z Dw. Gł. o godz. 14 min. 40 do Gliwic, dojedzie tylko do Bielska.

Wszystkie te zmiany dotyczą wyłącznie dnia 14 maja. Od 15 maja obowiązuje odjazd pociągów ściśle według nowego rozkładu jazdy. (w)

Nowa linia kolejowa Świebodzin — Sulachów

W ostatnich dniach odbyła się uroczystość otwarcia nowej linii kolejowej Świebodzin—Sulachów. Linia ta została oddana do użytku w ramach czynu pierwszomajowego kolejarzy poznańskich na trzy miesiące przed planowanym terminem.

W uroczystości otwarcia nowej linii wzięli udział Marszałek Polski Michał Żymierski, minister Komunikacji inż. Rabanowski, szef Sztabu Głównego W. P. gen. broni Korczyc, wojewoda poznański Brzeziński, generalicja i wyżsi urzędnicy Ministerstwa Komunikacji.

Szkolimy fachowców

Z inicjatywy Ligi Kobiet zorganizowany został przy Państwowej Fabryce Wyrobów Drzewnych w Olsztynie kurs dla kobiet, pragnących pracować w zawodzie stolarskim.

W kursie bierze udział 20 dziewcząt, które wykonują wszystkie prace wchodzące w zakres stolarki drzewnej. Po złożeniu egzaminu, absolwentki kursu otrzymają dyplomy czeladnika stolarskiego.

*

W wyniku akcji szkoleniowej prowadzonej przez Zakład Doskonalenia Rzemiosła i Izbę Rzemieślniczą wzrasta w woj. krakowskim liczba wykwalifikowanych rzemieślników. W pierwszym kwartale br. ok. 900 osób otrzymało dyplomy czeladnicze po ukończeniu kursów zawodowych i złożeniu egzaminów. Ponadto ok. 100 uczniów uzyskało świadectwa ukończenia nauki w przedsiębiorstwach fabrycznych.

*

Dyrekcja Lasów Państwowych zorganizowała ostatnio w Zagórzu kursy specjalne z zakresu żywicowania i kursy eksploatacyjno-brakarskie. Obecnie odbywa się w Zagórzu kurs dla zawiadowców hal tartacznych. Kurs ten liczy 35 uczestników, którzy po ukończeniu go otrzymają odpowiedzialne stanowiska w przemyśle drzewnym. Podobne kursy w Bedoniu będą znacznie rozszerzone.

Nowa linia wysokiego napięcia

Zjednoczenie Energetyczne Okręgu Lubelskiego przystąpiło do prac związanych z budową linii wysokiego napięcia na trasie Szczebrzeszyn — Frampol. Nowa linia umożliwi bezpośrednie dostarczanie prądu elektrycznego ze Stalowej Woli dla powiatu zamojskiego.

Ruchoma Wystawa Gospodarcza

Zorganizowana z inicjatywy Min. Rolnictwa i R. R. oraz Min. Handlu Wewnętrznego Ruchoma Wystawa Gospodarcza, której start odbył się w dn. 2 kwietnia w Jędrzejowie, biwakowała od 24 kwietnia do 3 maja w mieście powiatowym Pińczowie w woj. kieleckim, po czym udała się do Staszowa, gdzie została otwarta w sobotę, 14 maja.

Ze Staszowa Wystawa pojedzie na traktorach i przyczepach za Wisłę, do Mielca i Tarnobrzega w woj. rzeszowskim, aby wrócić potem znowu na teren woj. kieleckiego — do Sandomierza, Ostrowca i innych miast.

Wystawa jest elementarzem nowoczesnej wiedzy rolniczej, uwzględniającym wszelkie podstawowe zagadnienia rolniczo-hodowlane, a równocześnie te gałęzie przemysłu, które wiążą się naiściślej z życiem wsi i pracą rolnika. Wystawa obrazuje inne także aktualne problemy gospodarcze, oświatowe i polityczne. (w)

Prognoza pogody

Pogodnie, dniem przejściowy wzrost zachmurzenia, nocą chłodno, temperatura maksymalna do 18 st., słabe wiatry zmienne.

SPORT i WYCHOWANIE FIZYCZNE

Piłkarze polscy z Francji przegrywają z Łodzią 2:6

ŁÓDŹ, 11.5. (Tel. wł.). Rozegrany w Łodzi mecz piłki nożnej między reprezentacją PZPN z Francji a repr. Łodzi, przyniósł zwycięstwo gospodarzom w stosunku 6:2 (3:0). Bramki dla zwycięzców zdobyli: Baran i Łącz po 2 oraz Hogendorf i Koczewski po 1. Dla gości Lewandowski i Słomiany po 1. Gra stała na niezłym poziomie technicznym. Obie drużyny narzuciły w pierwszej połowie meczu szybkie tempo, którego nie wytrzymały w drugiej połowie gry. Najlepiej wypadła prawa dwójka ataku łodzian Baran — Hogendorf; zawiódł natomiast Łącz, który debiutował na pozycji kierownika ataku W zespole Polaków z Francji bardzo dobrze wypadła linia napadu, która traciła zbyt wiele okazji na polu bramkowym.

W II połowie zdarzył się przykry wypadek, który skompromitował sędziego Bira. Arbiter ten usunął z boiska, mimo głośnych sprzeciwów publiczności, jednego z zawodników PZPN Francja za niewłaściwe zachowanie się, a kiedy po kilku minutach gracz ten wrócił samowolnie na boisko, sędzia nie zwrócił na to uwagi i repr. gości grała w dalszym ciągu w pełnym składzie. Widzów ok. 10 tys.

W kilku wierszach

Nowe władze P. Z. Kajakowego. W Warszawie ukonstytuował się zarząd Polskiego Związku Kajakowego w składzie: przewodniczący — Ćwik, wiceprzewodniczący sport. — Jeliński, wiceprzewodniczący admin. — Nowakowski, sekretarz — Nasierowska, skarbnik — Rylski, kapitan sport. — Kwaśniewski, kapitan turystyczny — Podhorska, przewodniczący Komisji Spraw Sędziowskich — Wojtulewicz.

KCZZ żegna kolarzy uczestników P — W. KCZZ zorganizowała „lampkę wina" dla kolarzy biorących udział w wyścigu Praga — Warszawa. Gości zagranicznych powitał przewodniczący KCZZ — Burski, podkreślając olbrzymie znaczenie kontaktu sportowców państw demokracji ludowej z organizacjami sportu robotniczego państw kapitalistycznych. Mówca złożył serdeczne gratulacje zwycięskiej drużynie FSGT. W krótkich przemówieniach kierownicy drużyn zagranicznych dali wyraz radości z serdecznego przyjęcia, jakiego doznali w Polsce, podkreślając olbrzymie znaczenie polityczne wyścigu P — W. Kierownik ekipy francuskiej stwierdził m. in., że impreza ta była manifestacją przyjaźni wszystkich narodów, miłujących pokój. Goście zagraniczni wyrażali podziw dla olbrzymiej pracy Polaków w dziele odbudowy kraju.

Polacy z Francji grać będą w Szczecinie. Po meczu w Gdańsku, polscy piłkarze z Francji będą grać 18 b. m w Szczecinie z reprezentacją okręgu. Mecz odbędzie się na stadionie „Związkowca". W czasie swego pobytu w Szczecinie goście odbędą wycieczkę statkiem po porcie i do Świnoujścia, zwiedzą muzea, zabytki miasta, m. in. zamek piastowski. Goście wyjadą ze Szczecina 19-go i grać będą jeszcze we Wrocławiu 21 b. m. i w Sosnowcu 22 b. m.

WKS „Legia" wyjeżdża do CSR. Drużyna piłkarska WKS „Legia" wyjeżdża na Zielone Święta do Pragi, gdzie 4 czerwca spotka się z ATK. Drugi mecz rozegrają wojskowi dn. 7.VI. W meczach tych wystąpi po długiej przerwie napastnik — Górski.

Blankers-Koen startuje w USA. Doskonała lekkoatletka holenderska Blankers-Koen udaje się w przyszłym tygodniu na tournee do Ameryki. Pierwszy występ Holenderki odbędzie się na zawodach w Los Angelos, w dniu 20 b. m. Program dalszych startów nie został jeszcze ustalony.

Stare rekordy motocyklowe z Al. Niepodległości w niebezpieczeństwie

W niedzielę 15 b. m. o godz. 11-ej, rozegrane zostaną w Warszawie pierwsze eliminacje motocyklowych mistrzostw Polski w Al. Niepodległości. Trasa będzie tak przygotowana, że widzom umożliwi się oglądanie przebiegu wyścigów, zupełnie jak na stadionie, gdyż na skwerze między ulicą Rakowiecką i Wawelską nie będzie mógł nikt zajmować miejsc.

Najlepsi nasi zawodnicy pojadą na nowych maszynach: Norton 350 ccm i 500 ccm, tak że pobicie przedwojennych rekordów jest bardzo możliwe. Po raz pierwszy w zawodach weźmie udział maszyna polskiej produkcji SHL 125 ccm, na której pojedzie Jankowski (Polonia Bytom), do którego należy przedwojenny rekord trasy w tej kategorii 71 km. na godz.

Z sal koncertowych

Koncert rumuński

Koncert symfoniczny Filharmonii Stołecznej w dniu 6 bm. możnaby nazwać „koncertem rumuńskim". Wystąpili na nim artyści rumuńscy: Lidia Cristian (fortepian) i Alfred Mendelsohn (dyrygent), którzy poza dwoma dziełami Beethovena (uwertura „Egmont" i koncert fortepianowy G-dur). wykonali dwie kompozycje rumuńskie: II Symfonię Michaela Andricu (1948) i suitę symfoniczną „Michel Angelo" A. Mendelsohna, osnutą na tle dramatycznego dzieła rumuńskiego pisarza Kiritescu.

Nie mieliśmy dotąd żadnego kontaktu z muzyką rumuńską i rumuńskimi odtwórcami. to też omawiany koncert wzbudził zrozumiałe zainteresowanie. Niestety, reprezentowana na koncercie twórczość rumuńska, mogłaby wywołać fałszywe sądy o muzyce rumuńskiej gdyż oba wykonane dzieła są właściwie suitami pozbawionymi głębszych cech oryginalności twórczej i pewnej jednolitości stylu, natomiast niewątpliwie obarczone są silnym eklektyzmem.

Lidia Cristian jest pod każdym względem bardzo dobrą pianistką, ale jej interpretacja i tak już mocno romantycznego koncertu G-dur Beethovena, wydała się raczej jego przeromantyzowaniem.

Alfred Mendelsohn jest kapelmistrzem bardzo rutynowanym, posiadającym świetną technikę, pewność siebie i umiejętność nadania orkiestrze soczystego brzmienia. Akompaniował on solistce znakomicie, ale w uwerturze do „Egmonta" również i on nie utrafił we właściwy styl Beethovena. Nie mniej jednak, artyści rumuńscy przedstawili się nam, jako odtwórcy stojący na wysokim poziomie swej sztuki.

M. B.

CZUŁOWSKIE ZAKŁADY PAPIERNICZE
Przedsiębiorstwo Państwowe Wyodrębnione
Mikołów, ul. Bytomska 20
ogłaszają
PRZETARG NIEOGRANICZONY
na sprzedaż pojazdów mechanicznych:

Pojazd	Marka	Miejsce garażowania	Do sprzedaży
1. Osobowy	„D. K. W."	F-ka Tektury w Białym Dunajcu	wraz z ogumieniem
2. „	„	F-ka Papieru w Czułowie	bez ogumienia
3. „	„Hansa"	F-ka Papieru w Czułowie	„ „
4. „	„Mercedes-Benz"	F-ka Papieru w Mikołowie	„ „
5. Pół cięż.	„Adler"	F-ka Papieru w Mikołowie	wraz z ogumieniem
6. Ciężarowy	„Ford" typ V8	F-ka Tektury w Białym Dunajcu	bez ogumienia
7. „	„Ford-Gaz" typ AA	F-ka Tektury w Czańcu	wraz z ogumieniem

Oferty w zalakowanych kopertach bez jakichkolwiek znaków firmowych z napisem: „Sprzedaż pojazdów mechanicznych" składać należy w Sekretariacie Dyrekcji Zakładów do dnia 17.5.1949 r. do godz. 10-tej, o której to godzinie nastąpi komisyjne otwarcie ofert.

Do oferty należy dołączyć kwit na wpłacone wadium w wysokości 5.000,— zł w kasie dyrekcji przedsiębiorstwa.

Bliższe informacje można otrzymać w dyrekcji poszczególnych fabryk codziennie w godzinach urzędowych od 8—16-tej.

Czułowskie Zakłady Papiernicze zastrzegają sobie prawo sprzedaży pojazdów mechanicznych zgodnie z zarządzeniem Ministrów z dnia 18.11.1948 r.
Kr. 750-1

Olsztyńskie Zakłady Ceramiki Czerwonej
w Olsztynie ul. Mazurska 1
sprzedadzą z licytacji
Samochód ciężarowy 5 t. m-ki „Diamond" bez ogumienia benzynowy, motocykl m-ki „Terrot-Dion" 500 cm. sześć. z koszem oba poj. mech. wymagają średniego remontu. Licytacja odbędzie się dnia 8 czerwca br. o godz. 10. w Olsztynie przy ul. Grunwaldzkiej Nr 32, gdzie można w/w pojazdy oglądać 699-1

OSTRZEŻENIE
Ostrzegamy przed kupnem MASZYNY DO LICZENIA na prąd marki „Original-Odhner" Nr 68255 skradzionej w Centrali Zaopatrzenia Przemysłu Papierniczego, Łódź, ul. Więckowskiego 33a. Kr 749-1

Centrala Dostaw Harcerskich w likwidacji ogłasza przetarg na sprzedaż:
c/a 276 szt. kotłów 50-cio lit. (cynkowe i cynkowane)
c/a 40 tonn żeliwa (ruszta) i piecyków nadających się na blachę grubą.
Do obejrzenia, Warszawa, ul. Łazienkowska 18. Reflektanci zechcą złożyć oferty do dnia 20.5.1949 r.
29336-1 Komisja Likwidacyjna

»Postać lekarza w literaturze«
frapujący essay
STANISŁAWA WSZELAKIEGO
rektora Akademii Lekarskiej w Gdańsku
ogłasza kwietniowy (IV) zeszyt miesięcznika
Twórczość
Cena zeszytu 120 zł. Wszędzie do nabycia. K 2386-1

OGŁOSZENIA DROBNE

HANDLOWE

AAA) Niwelatory, sprzęt mierniczy sprzedaż, kupno nawet uszkodzonych inż. Czerski, Widok 26. 39974-0

Główny Urząd Miar Bytom, Dworcowa 25 sprzeda samochód Simca Fiat 500, który można oglądać codziennie rano. Zapieczętowane oferty składać do 25 maja. Kr. 748-0

Narzędzia, obrabiarki w dużym wyborze poleca ze składu Zjednoczenie Mechaników „Ogniwo", Warszawa Marszałkowska 17. Kr 588-0

Pompy odśrodkowe do wszystkich celów. Hydrofory. Zawory skośne. Hydranty. Zasuwy dostarcza ze składu Hamerliński — Fulde, Warszawa, Jerozolimskie 47. Kr 723-0

UNIEWAŻNIENIA I ZGUBY

Skradziono leg. PZPR Nr 51755 na nazwisko Pichelska Irena. 302-1

Zgubiono kartę rejestracyjną RKU Włochy na nazwisko St. sierżant Kurzela Tadeusz. 301-1

Zgubiłem legitymację Związku Zaw. Pracow. Leśnych i Przemysłu Drzewnego na nazwisko Siuda Władysław. 1058-1

Zgubiono książeczkę wojskową RKU Piaseczno leg. rowerową na nazwisko Czubek Henryk. 303 1

PORADZIŁA MILIONOM
W ŻYCIOWYCH KŁOPOTACH PORADZI I TOBIE
„PRZYJACIÓŁKA"
tygodnik ilustrowany. K 2390-0

RZECZPOSPOLITA
CENNIK OGŁOSZEŃ
Drobne: 45 zł. za wyraz, poszukiwanie pracy 25 zł. za wyraz, minimum 10 słów, maximum 25. Ogłosz. wymiarowe: (za 1 mm. szer. 1 szpalty: za tekstem do 70 mm. zł. 100; 71 — 120 mm. zł. 130; 121 — 200 mm zł 180; 201 — 300 mm. zł. 230; ponad 300 mm zł 280; tekstowe do 70 mm. zł. 170; 71 — 120 mm. zł. 220; 121 — 200 mm. zł 270; 201 — 300 mm. zł. 340; ponad 300 mm zł. 420; nekrologi do 70 mm. zł 85; 71 — 120 mm. zł. 100; 121 — 200 mm zł. 150; 201 — 300 mm. zł. 240; ponad 300 mm. zł. 300. Bilanse o 100% drożej. W numerach niedzielnych i świątecznych 50% dopłaty. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Należność za ogłoszenia należy kierować przez P.K.O. na konto Nr. I-717 — Dział Ogłoszeń.

OGŁOSZENIA PRZYJMUJĄ:
Biuro Ogłoszeń „Czytelnik" — Centrala w Warszawie, ul. Daszyńskiego 16, I p., tel. 857-93 i 887-08 oddziały miejskie: Marszałkowska 3/5, Złota 11 przy Marszałkowskiej, Praga, ul. Targowa 67 (księgarnia Jeżewskiego) „Impet", Sikorskiego 42, Księgarnia „Czytelnik" ul. Puławska 49, księgarnia „Wolność" ul. Marszałkowska 95. W Kraju: wszystkie oddziały „Czytelnika" i Biuro Ogłoszeń.

Redaktor naczelny Henryk Korotyński

Sp. Wyd.-Ośw. „Czytelnik" Druk. Nr 1
B-76832

KRONIKA

GAZETKI ŚCIENNE

Przypominamy, że wystawa gazetek ściennych z fabryk i instytucji warszawskich, czynna jest codziennie w salach Stołecznej Rady Narodowej przy ul. Chmielnej 7 w godz. od 11 do 18 do dnia 15 bm. włącznie. Wstęp dla wszystkich bezpłatny.

OGRANICZENIA RUCHU

W związku z budową trasy W—Z, od 12 maja br. zostaną zamknięte ulice:

Wolska na odcinku od Skierniewickiej do Karolkowej, objazd Skierniewicką, Dworską, Karolkową.

Leszno na odcinku od Żelaznej do Okopowej, objazd Żelazną, Wolność, Kaczą, Okopową.

Ku czci Słowackiego i Puszkina nowe wystawy w Warszawie

Wydział Kultury i Sztuki Z. M. przygotowuje na koniec maja wystawę objazową i audycję słowno-muzyczną dla uczczenia 100-ej rocznicy śmierci Juliusza Słowackiego.

Wystawa otwarta będzie w sali Stołecznej Rady Narodowej, po czym objedzie peryferie miasta i szkoły, zaznajamiając plastycznie najszersze masy społeczeństwa z życiem i twórczością wieszcza.

W pierwszych dniach czerwca Wydział Kultury i Sztuki uruchomi także wystawę poświęconą wielkiemu poecie rosyjskiemu — Puszkinowi.

Domy rosną jak grzyby po deszczu

Za dwa lata osiedle mokotowskie stanie w całości

— Osiedle Mokotowskie W.S.M. mieliśmy wybudować za 5 lat, — mówi kierownik wszystkich robót prowadzonych na tym terenie, prof. inż. Przymanowski. — Wobec zwiększenia kredytów i dokonanej reorganizacji, postanowiliśmy całą tę dzielnicę wybudować w ciągu dwóch najbliższych lat.

Oczom nie chce się wierzyć, ale to co już obecnie widzimy na tym terenie, utwierdza w przekonaniu, że inż. Przymanowski nie przesadza.

1.500 NOWYCH LOKATORÓW

Roboty w tzw. pierwszej ćwiartce nowego osiedla, zostały już zakończone. Teren splantowano i uporządkowano. Brak jeszcze tylko trwałej nawierzchni jezdni i chodników. Jeszcze nie tak dawno, bo wiosną br., wprowadziły się do pierwszego, wykończonego bloku - trzy rodziny. Dziś mieszka tu już 1.500 nowych lokatorów, przeważnie robotników i urzędników. Na terenie drugiej ćwiartki pośpiesznie wykończa się 4 duże bloki mieszkaniowe o 150 lokalach 1,5 do 3 izbowych. Bloki te zostaną oddane 15 czerwca. W tym samym terminie ukończona będzie budowa w stanie surowym siedmiu dalszych bloków. Przystąpiono obecnie do zakładania fundamentów pod trzy następne budynki.

Po drugiej stronie ul. Szustra, która będzie przechodzić środkiem nowego osiedla, do niedawna rozciągały się rozległe łąki. Cały ten teren zatarasowano obecnie zwiezionymi tu cegłami. Sprowadzono ich 6 milionów sztuk! Jednocześnie rozpoczęto zakładanie fundamentów pod 12 wielkich bloków. Niektóre z nich wyłaniają się już nad poziom gruntu. Na terenie czwartej ćwiartki zgromadzono 4 miliony sztuk cegły. Tu przystąpiono jednocześnie do budowy 9 bloków. Dalszy transport nadchodzącej z Wrocławia cegły, odbywa się bez przerwy. Na teren budowy sprowadzi się łącznie 18 mil. sztuk cegły, tyle bowiem jej potrzeba na całkowitą zabudowę nowego osiedla, budowanego przez Społeczne Przedsiębiorstwo Budowlane — Oddział 2.

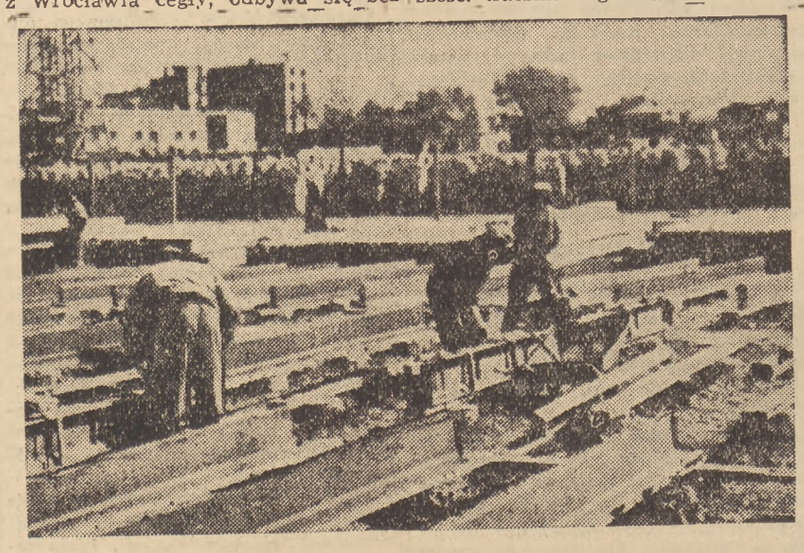

Przed betoniarnią suszą się długie belki stropowe, prefabrykowane z gruzobetonu. Doskonale zastępują stalową szynę i są o wiele tańsze.

MŁODZIEŻ KIERUJE ROBOTAMI

Przy budowie Osiedla Mokotowskiego pracuje 1.500 robotników. Do 1 czerwca liczba zatrudnionych wzrośnie do stanu ponad 2 tys. osób. Tym licznym zespołem robotników kierują wyłącznie młodzi technicy, przy czym najmłodszy z nich ma dopiero 21 lat. Jest to świeży, lecz wartościowy i już wypróbowany w ubiegłym roku narybek, który doskonale wywiązuje się z trudnych obowiązków. Inż. Przymanowski z dumą podkreśla, że młodzi technicy budowlani przed dwoma zaledwie laty składali przed nim egzaminy maturalne.

Przy stale rozwijającej się, masowej produkcji bloków mieszkalnych, zastosowano na szeroką skalę współzawodnictwo. Zorganizowano 40 dwu i trzyosobowych zespołów murarskich, które prześcigają się w wydajności, wykonując przeciętnie od 170 do 250 proc. normy.

ELEMENTY PREFABRYKOWANE

Oprócz cegły, do budowy domów używa się w dużych ilościach materiałów prefabrykowanych z gruzu i betonu. W tym celu stworzono na wydzielonym terenie wielką betonownię, która produkuje dziennie do 2500 pustaków stropowych, 200 belek żelbetonowych, 200 nadproży okiennych i, w miarę potrzeby, wiele innych elementów, jak gzymsów, belek podbiegowych, cegieł do ścianek działowych i elementów schodowych, oraz dachowych. Na potrzeby betonowni sprowadzono 30 tys. m. sześc. piasku, 800 ton żelaza, 15 tys. ton cementu i 25 tys. m. sześc. tłucznia ceglanego.

Całe osiedle składać się będzie z 70 bloków mieszkalnych. Prócz tego stanią tu zaprojektowane budynki gospodarcze, szkoły, przedszkola, dom ludowy i t.p. gmachy użyteczności publicznej. W przyszłym roku wybuduje się nadto kilka 11 piętrowych wieżowców.

KeR

Pracownicy MZK dla uczczenia 22 lipca

Pracownicy Miejskich Zakładów Komunikacyjnych zobowiązali się dla uczczenia święta narodowego dnia 22 lipca wykonać szereg prac, nieprzewidzianych w planie lub też zakończyć pewne inwestycje wcześniej, niż to przewidywano.

Tak np. brygady robocze MZK postanowiły wykonać dodatkowo rozjazdy u zbiegu Marszałkowskiej i Al. Jerozolimskich. Również po za planem postanowiono zainstalować sześć samoczynnych zwrotnic tramwajowych na trasie W—Z i jedno urządzenie sygnalizacyjne na skrzyżowaniu Zygmuntowskiej i Jagiellońskiej.

Pracownicy Wydz. Mechanicznego wyremontują dwa wozy tramwajowe, Centralne Warsztaty Samochodowe odbudują dwa samochody, a wydz. gospodarczy postanowił zaoszczędzić na materiałach i odpadkach ok. 20 tys. złotych.

Jednocześnie pracownicy Biura Budowy zobowiązali się do wykonania wszystkich przeprowadzanych inwestycji o tydzień wcześniej, niż mieli to zaplanowane.

Woj. warszawskie przekroczyło plan kontraktacji

Woj. warszawskie przekroczyło plan kontraktacji, osiągając 142 tys. szt. zakontraktowanej trzody podczas, gdy plan przewidywał tylko 137 tys. szt.

Spośród poszczególnych powiatów na czoło wysunął się pow. grójecki, który na zaplanowane 8.800 szt. trzody, zakontraktował dotąd 12.300 szt.

Nową zajezdnię autobusową zbudują MZK na Muranowie

Ponieważ władze zatwierdziły już zakupienie dla potrzeb Miejskich Zakładów Komunikacyjnych 150 nowych autobusów, wynikła ostatnio konieczność zajęcia się budową nowych zajezdni.

Na razie MZK dysponują tylko dwoma zajezdniami autobusowymi na Żoliborzu i na Pl. Żel. Bramy. Obie zajezdnie są małe obie niezbyt nadają się do stałej eksploatacji ze względu na konieczność poważnej przebudowy budynków. Ostanio dyrekcja MZK wystąpiła więc z wnioskiem o przyznanie kredytów na budowę nowej, dużej zajezdni, która chociaż częściowo pozwoli na pomieszczenie spodziewanych wozów.

Z wyborem miejsca nie było większego kłopotu, gdyż MZK posiadają teren dawnej, zupełnie zniszczonej podczas wojny, zajezdni na Muranowie, przy wiadukcie żoliborskim. Plany odbudowy zniszczonych pomieszczeń są już opracowane i jeśli MZK otrzymają kredyty, jeszcze w tym roku możnaby było uruchomić na Muranowie stację obsługi, a w przyszłym sezonie budowlanym stanęłaby hala garażowa na 130 autobusów.

Ponieważ jednak jedna nowa zajezdnia nie wystarczy, Miejskie Zakłady Komunikacyjne wystąpiły do władz odbudowy Warszawy o przyznanie odpowiedniego terenu pod budowę jeszcze jednej zajezdni. Dla lepszej i sprawniejszej obsługi tras komunikacyjnych, MZK pragną wybudować tę drugą zajezdnię na Mokotowie.

Gdyby i ten projekt został urzeczywistniony, zrezygnowano by wreszcie z prowizorycznego schronienia w hali targowej na Pl. Żel. Bramy tym bardziej, że obie hale mają być w najbliższych latach rozebrane. **(ms)**

Ekshumacje zwłok żołnierzy radzieckich

W ostatnich dniach Miejski Zakład Pogrzebowy przystąpił do ekshumacji zwłok żołnierzy radzieckich, poległych w czasie walk o wyzwolenie Polski i pochowanych w okolicach Warszawy.

Na Centralnym Cmentarzu dla Żołnierzy Radzieckich przy ul. Żwirki i Wigury pochowano już 1230 poległych.

Ekshumacje przeprowadza specjalna ekipa z Ministerstwa Odbudowy.

WDZIŚ w STOLICY

Koncerty

O godz. 19 w „Romie" — II Koncert chórów i zespołów ludowych: katowickiego, krakowskiego, częstochowskiego, lubelskiego i góralskiego.

O godz. 19 w sali YMCA występ wybitnych wirtuozów węgierskich: Garay i Petri. W programie: część kameralna i utwory solowe.

Poranek artystyczny

O godz. 12 w „Romie" — poranek dla młodzieży szkolnej w wykonaniu ludowych zespołów: lubelskiego, ziemi rzeszowskiej, wielkopolskiego, kieleckiego i góralskiego.

Dyskusje

O godz. 18 w Klubie Młodych Artystów i Naukowców (ul. Królewska 13) dyskusja o „Ucieczce z Jasnej Polany" Adolfa Rudnickiego. Wstęp wolny.

Wystawy

MUZEUM NARODOWE. Wystawa zbiorów stałych: Dział Sztuki Zdobniczej.

WYSTAWA MALARSTWA POLSKIEGO. Pierwsza Ogólnopolska Wystawa Amatorów Plastyków.

SALA SRN (Chmielna 7). Wystawa gazetek ściennych.

Teatry

POLSKI (Karasia 2): o godz. 19 „Mickiewicz z nami".

KAMERALNY (Foksal 16): godz. 19 „Krzyk jarzębiny".

MAŁY (Marszałkowska 81): godz. 19 „Szczygli zaułek".

PLACÓWKA (Królewska 13)): godz. 19 „Igraszki z diabłem".

ROZMAITOŚCI (Marszałkowska 8): godz. 19.15 „Lekkomyślna siostra".

POWSZECHNY Zamojskiego 20): godz. 19 „Wesele Fonsia".

NOWY (Puławska 39): godz. 19 „Zemsta nietoperza".

KLASYCZNY (Mokotowska 13): godz. 19 „Szklanka wody".

LUDOWY TEATR MUZYCZNY (Szwedzka 2/4): godz. 19 „Skalmierzanki".

WRÓBELEK WARSZAWSKI (Zygmuntowska 8): godz. 15 i 17.15 „Tylko do pierwszego".

NASZ TEATR (Marszałkowska 81): godz. 11.30 „Wycinanki staropolskie".

SYRENA (Litewska 3): godz. 19.15 „Miecz Demokratesa".

TEATR LALKI I AKTORA „Gulliver" (Królewska 13): godz. 13 „Korsarze".

TEATR DZIECI WARSZAWY (YMCA (Konopnickiej 6): „O Basi Beksie" w soboty godz. 16.30, niedz. godz. 12.

TEATR JAZZOWY (YMCA, Konopnickiej 6): dziś nieczynny.

Kina

ATLANTIC (Chmielna 33): „Podróż w nieznane", godz. 13. 15, 17, 21. Zw. Zaw. 19.

PALLADIUM (Złota 7/9): „Za wami pójdą inni", godz. 12.30, 14.45, 19.15, 21.30. Zw. Zaw. 17.

POLONIA (Marszałkowska 56): „Aliszer Nawoi", godz. 13 15, 19, 21. Zw. Zaw. 17.

STYLOWY (Marszałkowska 112): „Zapomniana wioska", godz. 13, 15, 17, 21. Zw. Zaw. 19.

AKTUALNOŚCI Nr 1 (Marszałkowska 112): pocz. codziennie godz. 11 w niedź. i święta 11 i 12 zmiana programu w każdy piątek.

AKTUALNOŚCI Nr 2 (Inżynierska 2): pocz. codziennie godz. 13 w niedz. i święta godz. 11 zmiana programu w każdy piątek

SYRENA (Inżynierska 2): „Tajemnica wywiadu" godz. 15, 17, 21. Zw. Zaw. 19.

TĘCZA (Suzina 4): „Na morskim szlaku", godz. 15, 17, 21. Zw. Zaw. 19.

STOLICA (Narbutta): „Za wami pójdą inni", godz. 15.45, 19, 21.15.

1 MAJ (Podskarbińska 4): „Konik Garbusek", godz. 17, 19 i 21.

radio

W dniu 13 bm (piątek) usłyszymy m. in. następujące audycje:

Wiadomości: 5.15 6.00 7.00 8.00 12.04 17.00 18.45 21.00 23.00 Wszechnica 8.35. 11.40 Dla klas młodszych. 12.15 Muzyka 12.20 Dla wsi: 12.50 Przerwa 15.30 Skrzynka techniczna. 15.45 Muzyka lekka. 16.05 Pogadanka 16.15 PKO 16.20 „Kompozytor Dnia": Mozart 17.15 Koncert dla przodowników pracy — dyr. Rachoń 18.00 S.P. 18.15 „Pieśń masowa i ludowa" 19.00 Wiersze Szewczenki 19.15 Festival Muzyki Ludowej 21.40 „Daleko od Moskwy" Ażajewa (XXVI) 22.00 Koncert: Ork. Gaidenki. 22.45 Muzyka 23.10 Pieśni i preludia Chopina 24.00 Koniec audycji.

WARSZAWA II.

Wiadomości: 17.45 22.00 23.00 Wszechnica 21.40. 12.50 Felklor Bułgarii 13.20 P.C.K. 13.30 Muzyka — dyr. Bryzek 14.00 „Opowieść o Chopinie" Czartkowskiego (XII) 14.15 Recital wiolonczelowy Whitehead'a (nagrane) 14.40 Muzyka poważna 15.00 Muzyka 15.30 Przerwa 16.30 Dziennik Warszawski. 16.50 Muzyka 17.15 Humoreska Twaine'a 17.30 Muzyka polska 18.00 Muzyka lekka 18.45 Muzyka 19.15 Festival Muzyki Ludowej. 21.00 Muzyka 22.20 Kompozytor Tygodnia: Brahms 23.15 Koniec audycji.

Polskie Radio zastrzega możliwość zmian w programie.

Od 15 obniżka ceny masła

W cenniku artykułów spożywczych, który zacznie obowiązywać od 15 bm., wprowadzona będzie obniżka ceny masła mleczarskiego o 40 zł. W ten sposób np. w Warszawie 1 kg. masła mleczarskiego kosztować będzie — 600 zł., zamiast dotychczasowych — 640 zł.

Spółdzielczość mleczarsko - jajczarska rozprzeda w ciągu maja br. w całym kraju ok. 1.500 ton masła, podczas, gdy cyfry sprzedaży kwietniowej nie przekraczały 900 ton.

Niezależnie od zwiększonych ilości masła mleczarskiego produkcji krajowej, w maju posiadacze bonów tłuszczowych otrzymają pewne ilości masła importowanego.

Ryż, żyletki i materiały

Bazar ludowy na „Koszykach" otworzyła WSS

Targowisko na „Koszykach" przybrało wczoraj niecodzienny wygląd. Otwarcie nowowyremontowanej hali zbiegło się z oddaniem do użytku spółdzielczego bazaru ludowego, prowadzonego przez Warsz. Spółdzielnię Spożywców. Otwarcia dokonał prezes rady nadzorczej WSS wicemarszałek Sejmu — Szwalbe w obecności przedstawicieli organizacji spółdzielczych, związków zawodowych, partii politycznych, Zarządu Miasta i licznie zgromadzonej publiczności.

Obecnie do użytku WSS oddano tylko czwartą część hali. Pozostała część, będzie wykończona jeszcze w tym roku.

16 STOISK

16 stoisk bazaru ludowego na „Koszykach" wystarczy całkowicie, aby pokryć zapotrzebowania konsumenta. Tym bardziej, że te stoiska są bogato zaopatrzone w artykuły spożywcze, kolonialne, tekstylne i galanteryjne. Nic więc dziwnego, że prawie na każdym stoisku panuje duża frekwencja. Wyróżnia się nią dział spożywczy, konserwowo-wędliniarski, rybny, działy galanteryjno-włókiennicze i mydlarski z dawno oczekiwanymi szwedzkimi żyletkami.

W dziale spożywczym atrakcją jest ryż w cenie 580 zł za kg. W dziale rybnym przyciągają nabywców świeże ryby, oraz mrożone dorsze. Niestety Centrala Rybna nie dopisała — mówi kierownik stoiska. — Przysłano nam za mało ryb. Proszę spojrzeć — zapas już się kończy.

Niemniejsze powodzenie ma kiosk nabiałowy. Obok znajduje się stoisko z drobiem oraz dział konserw i wędlin. I przed tymi kioskami tłoczą się nabywcy.

MATERIAŁY, BUTY I PŁASZCZE

Przed działem włókienniczym i konfekcyjnym stoją ogonki. 100-procentowa wełna, jedwabie i buty „Bata" za 6 tys. zł. cieszą się dużym powodzeniem.

Nic dziwnego nowość przyciąga. Poza tym, zarówno materiały, jak i wyroby gotowe są bardzo tanie. Są zapasy wełny, garniturów, płaszczy i obuwia wystarczające na pokrycie zapotrzebowania dużej ilości mieszkańców.

Na górze, w dziale konfekcji „ciężkiej", liczni klineci przymierzają już garnitury i płaszcze. Ubrania męskie ze 100-proc. wełny kosztują 12 tys. zł. Ubrania z 30-proc. wełny są w cenie 4 tys. zł.

W dziale konserwowym ruch był duży już od pierwszej chwili.

Dział posiada także płaszcze letnie, kurtki — —tzw. „kanadyjki", których chwilowy brak daje się odczuć w innych sklepach. Obuwie damskie, męskie i dziecinne wyrobu czeskiego i krajowego, czeka na nabywców.

Pożyteczną i ciekawą inowacją jest krawiec, który na miejscu robi małe poprawki i odprasowuje ubrania. Krawiec ten będzie także służył fachowymi wskazówkami przy kupnie.

W hali i na ulicy zainstalowane są trzy megafony, przez które kierownictwo bazaru nadaje komunikaty, oraz muzykę taneczną. (ki)

Wyścigi konne

Zapisy na niedzielę

W niedzielę 15 bm. odbędzie się m. in. wyścig o nagrodę Wiosenną w wysokości 250 tys. zł. na dystansie 1.800 mtr. Do wyścigu (5-go) zapisano: Bohaterkę (56 kg), Hajnówkę (52 kg), Fair Moundy (54 kg), Bochnia (52 kg), Błękitna Rapsodia (54 kg), Birikilka (52 kg).

GONITWA 1. Araby nagr. 90.000 zł., 2400 mtr.: Arian, Sefer, Pasza, Dama, Miech Smiłowski.

GONITWA 2. nagr. 75.000 zł., 2200 mtr.: Luks, Argentum, Rarissima, Liwiec.

GONITWA 3. Płoty, nagr. 75.000 zł., 2800 mtr.: Fidelitas, Labor, Cheronea, Tarnina, Drogosław, Isthmus, Parada.

GONITWA 4. dla 3-letnich koni, nagr. 90.000 zł., 1800 mtr.: Karciarz, Szczecin, Takt, Raszyn, Oryl, Huragan.

GONITWA 6. dla 4-letnich, nagr. 100 000 zł., 2400 mtr.: Ganimed, Onyks, Espoir, Eloge.

GONITWA 7. dla 4-letnich, nagr. 70.000 zł., 1800 mtr.: Suhor, Koroniarz, Sobiepan, Eksmisja, Oziris, Izma, Talizman III, Irak II, Storczyk, Mak.

GONITWA 8. dla 3-letnich, nagr. 80.000 zł., 1400 mtr.: Trampolina, Takt, Azalia, Liliana, Harpun, Ordynka, Taras, Birikilka.

GONITWA 9. dla 4-letnich, nagr. 80.000 zł., 2200 mtr.: Chaldea, Chanson, Gniew, Lizander, Sobiesława, Jolant, Hiroszima.

Powieść z lat kryzysu 1932 — 1935 (95)

Michał Gromus odziedziczył fabrykę po ojcu, na którego wpłynął, by zmienił testament na niekorzyść swej drugiej żony Anny. Miał romans z Różeną Baladową, którą sam pchnął w objęcia swego przyrodniego brata. W Różenie kocha się Jędrek Pour, działacz robotniczy, który żeni się z nią, gdy ją kochanek porzuci.

Tymczasem Michał Gromus popada w trudności finansowe, gdyż przepłacił na licytacji fabrykę Rolina, z którego córką Wilmą się ożenił.

— Nie wymagam, aby mi pan zaraz odpowiadał. To była tylko propozycja do rozważenia. Pan lepiej zna swego zięcia niż ja i sam pan oceni, czy może mu coś podobnego powierzyć, czy nie. Z mojej strony była to tylko próba uniknięcia komplikacji. Nie lubię, gdy sprawy stają na ostrzu noża. Jeśli pan uważa, że interwencja, jaką zaproponowałem, nie ma widoków powodzenia, niech pan tego w ogóle nie próbuje. Przedstawię komitetowi fabrycznemu moją propozycję, i jeśli jej nie przyjmą, nie będę pertraktował, ani czekał na strajk. Po prostu unieruchomię fabrykę. Na tak długo, dopóki nie wysprzedam zapasów i dopóki nowe zamówienia nie zmuszą mnie, abym wznowił pracę. Zaś potem, oczywiście, przyjmę tylko tych, którzy będą skłonni pracować na nowych warunkach. To wszystko.

Michał Gromus wstał. Posłuchanie było skończone. Magazynier nie powiedział już ani słowa, pozdrowił i zabrał się do odejścia, udając, że nie widzi, jak jego pracodawca podaje mu rękę. Gdy był przy drzwiach, Michał rzekł:

— Jeśli do tego dojdzie, pana, oczywiście, to nie dotknie, Magazyn bowiem musi być utrzymywany w porządku, nawet potem będzie w nim zawsze dosyć pracy.

Józef Balada odwrócił się. Słowa plątały mu się w ustach, jak serce szukające dzwonu. Bał się ich. Odpychał ją i przyzywał. Co innego mówić za wszystkich — to jakbyś, napadnięty, opierał się o mur, a mur walczył razem z tobą. Co innego mówić sam za siebie, bez pewności, że będziesz się miał o kogo oprzeć, polegać na kim, z troską, że mur, w który wierzyłeś, zniknie i pozostawi próżnię za twymi plecami. Ale raz musisz z tym skończyć, człowieku. Twoja córka wyszła za mąż, dlaczegóż miałbyś się dalej upokarzać, po cóż ci odgrywać dalej rolę nikczemnika, którego honor tańczy i podskakuje za byle koronę jak miejscowy wariat.

— Jeśli do tego dojdzie — rzekł w końcu — będę solidarny z innymi.

Michał westchnął ze zmęczenia.

— Przypuśćmy, że musiał to pan powiedzieć, aby mieć dowód usprawiedliwienia się przed samym sobą. Jeśli jednakże myśli pan tak serio, zwracam uwagę, że kiepsko pan ocenia swoją pozycję i okoliczności. Przypuśćmy, że naprawdę dojdzie do strajku i że pan nie przyjdzie, mimo wezwania. Będę to uważał za formalne wypowiedzenie.

...i Józef Balada wyszedł już bez pozdrowienia.

ROZDZIAŁ XXVII.

Przez kilka dni chodził Balada z tym brzemieniem. Nie miał odwagi przyjść z nim do zięcia i nie miał się komu zwierzyć. Może było jego obowiązkiem rozkrzyczeć tę nowinę, przecież należała do wszystkich, bo wszystkich dotyczyła. Powinien by ją oznajmić na zebraniu i: — Macie więc towarzysze. Może da się jeszcze coś zrobić, może da się tego jakoś uniknąć. Nie chodzi przecież, aby obniżał płace, kiedy mu przyjdzie ochota, albo zamknął fabrykę ot tak sobie. Ale nie był na zebraniu od czasu, gdy go nie wybrali ponownie przewodniczącym, i gdy sobie wyobrazi, że miałby się znowu przed nimi zjawić, porywa go dawny gniew. Opuścili go kiedyś, kopnęli go, tego się nie zapomina.

Gdy cementownia ograniczyła pracę do trzech dni tygodniowo, a wiosna i lato nie przyniosły poprawy, bo ruch budowlany utknął w niepewności, i gdy miała przed sobą beznadziejną zimę, dławiło to magazyniera w gardle, ale milczał dalej. Rzucili na niego niegdyś podejrzenie, że się sprzedał, i nie mógł im tego darować. Jeśli Gromus rzeczywiście zamknie fabrykę, jak groził, jego to nie dotknie. Gdyby przyszedł do nich, pytaliby go na pewno, skąd ma te poufne wiadomości, i utwierdziliby się w mniemaniu, że skoro teraz uznaje swą winę, to dlatego, że grunt pali się mu pod nogami jak i innym. Że wreszcie przez tę wspólnotę z nimi szuka tylko zabezpieczenia dla siebie. Poznał ich dobrze przez te lata i nikt nie musiał go objaśniać jacy są. Troska o chleb nauczyła ich podejrzliwości. Wierzyli przede wszystkim w starą prawdę, że panowie nigdy nie rządzili bez donosicieli i totumfackich. I w miarę jak dni upływały przybliżając decyzję Gromusa, ale nie umacniając postanowienia Balady, powiększała się również udręka magazyniera. Nie chciał nawet pomyśleć o tym, że mógłby się zwierzyć Jędrkowi i prosić go o radę. Słowo honoru, było im wszystkim za wiele tego przeklętego Gromusa, aby mu go znowu przypominać. Ale chodziło o Różenę.

Tydzień upłynął, zanim udało mu się wyśledzić chwilę, gdy była sama. Było to w sobotę po południu, w ogrodzie za domem, gdzie siedziała pod jabłonią, obciążoną już dojrzewającym owocem. Siedziała bez ruchu, poddając się cichej błogości, która ogarniała ją niekiedy w ostatnich czasach, jak łagodny lipcowy zmrok ogarnia okolicę, zmęczoną upałem. Brzuch jej zaczynał się uwypuklać i zaokrąglać od zaawansowanej ciąży i Różena czuła w sobie ten nieznany, niewyobrażalny kiełek, przedzierający się z ciemności w światło, niby kotwicę, która przywiązywała ją na zawsze do lądu tego życia i dawała jej pewność, że już nigdy nie oderwie się jak szalona łódka, która chce tylko płynąć i płynąć, choćby na zatracenie.

Przyjęła nadejście ojca bez szczególnej radości, bo traciła przez niego ową chwilę ciszy. Magazynier usiadł obok niej i długo tłumił swoje westchnienia, stwierdzając, że zadanie jego jest trudniejsze niż sobie wyobrażał. W końcu zaczął mówić o Jędrku, który był właśnie na zebraniu organizacji, i wychwalać go jako zięcia. Widać, że małżeństwo zrobiło z niego całkiem innego człowieka, niż był przedtem. Nikt by dziś — widząc jego spokój i rozwagę — nie uwierzył, jaki był z niego dzikus.

— Ma tatuś rację — odpowiedziała Różena, dziwiąc się nieco, czemu ojciec, który w obecności Jędrka był zawsze kłopotliwie nieufny, nagle przychodzi do niej ze śpiewem pochwalnym na jego cześć. — Jędrek jest tak dobry, aż mnie to boli.

Na to magazynierowi przyszła ochota huknąć, że nie ma ją co boleć, że Jędrek może być szczęśliwy, skoro ją ma, ale stłumił to.

— Dałby się za ciebie pokrajać i głodu z nim na pewno nie zaznasz — oświadczył donośnie z przekonaniem.

D. c. n.